

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	31. marts 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 8. april 2005 – rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 – vedlægges Justitsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for så vidt angår justitsdelen.

Kære udenrigsminister

Vedlagt sender jeg et samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at samlenotatet ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Oversigt over samlenotater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005.

Side:

3-16	Dagsordenspunkt 1	Rådets og Europa-Parlamentets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure (KOM (2004) 173 endelig).* (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik op drøftelse af anvendelsesområdet for forslaget samt af en række proceduremæssige spørgsmål).
17-27	Dagsordenspunkt 2	Udveksling af oplysninger om straffedomme. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på drøftelse).
28-49	Dagsordenspunkt 3	Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad (KOM(2001) 664). (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på eventuel politisk enighed).
50-53	Dagsordenspunkt 4	Gennemførelsen af princippet om tilgængelighed. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på drøftelse).
54-56	Dagsordenspunkt 5	Taskforcen af europæiske politichefer. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på en præsentation af den rapport om operationelt samarbejde, som er udarbejdet af Taskforcen).
57-60	Dagsordenspunkt 6	Resolution vedrørende Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en samlet EU-politik mod korruption. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse).
61-63	Dagsordenspunkt 7	Europols årsrapport 2004. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
64-65	Dagsordenspunkt 8	Europols arbejdsprogram for 2006. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

- 66-68** Dagsordenspunkt 9 Europols budget for 2006. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 69-72** Dagsordenspunkt 10 Samarbejdsaftale mellem Europol og Kroatien om udveksling af personoplysninger. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 73-75** Dagsordenspunkt 11 Aktivitetsrapport for Den Fælles Kontrolinstans for Europol (oktober 2002 til oktober 2004). (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på, at Rådet noterer sig aktivitetsrapporten).
- 76-84** Dagsordenspunkt 12 Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på politisk enighed).
- 85-87** Dagsordenspunkt 13 Rådets afgørelse om tilpasning af vederlag og tillæg for Europols ansatte. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse).
- 88-90** Dagsordenspunkt 14 Oversigt over kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen med henblik på, at Rådet tager oversigten til efterretning).

Dagsordenspunkt 1: Rådets og Europa-Parlamentets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure (KOM (2004) 173 endelig).*

Nyt notat

Resumé

På rådsmødet har formandskabet lagt op til en orienterende drøftelse af visse spørgsmål vedrørende forordningsforslaget, herunder navnlig om forslaget skal begrænses til sager med et grænseoverskridende element. Rådets Juridiske Tjeneste har anført, at der ikke i retsgrundlaget for forslaget – EF-traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65 – er fornøden hjemmel, i det omfang forslaget ikke er begrænset til sager med et [konkret] grænseoverskridende islæt. Forslaget er omfattet af det danske forbehold (retlige og indre anliggender). Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til subsidiaritetsprincippet og medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side har man en overordnet positiv holdning til forslaget, der dog bør begrænses til sager med et egentligt grænseoverskridende element.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Tammerfors i oktober 1999 Rådet og Kommissionen til at forberede nye regler på de punkter i den civile retspleje, der kan fremme et smidigt retligt samarbejde og en bedre adgang til domstolene. Indførelse af en betalingspåbudsprocedure, dvs. en særlig forenklet procedure til at opnå afgørelser om ubestridte krav (inkassoproses), var blandt de emner, som fremgår af listen over anbefalede lovgivningsinitiativer fra mødet.

Den 30. november 2000 vedtog Rådet et ”Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område”, hvor afskaffelse af eksekvaturproceduren (dvs. den mellemliggende procedure, der kræves for at opnå anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser afsagt i en anden medlemsstat) i relation til ubestridte krav udpeges som en af hovedprioriteterne. Herudover er harmonisering af medlemslandenes regler vedrørende den civile retspleje i programmet nævnt som en hjælpeforanstaltning, der på visse områder kan være en forudsætning for de ønskede fremskridt hen imod en gradvis afskaffelse af eksekvaturproceduren.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Kommissionen fremsatte på den baggrund i april 2002 et forslag til forordning om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav. Forslaget blev vedtaget den 21. april 2004.

Desuden fremlagde Kommissionen i december 2002 en grøn bog om en EF-procedure for betalingspåbud og om foranstaltninger til forenkling af søgsmål om krav af mindre værdi, hvor Kommissionen bl.a. beskrev de modeller for en betalingspåbudsprocedure (inkassoproces), der på nuværende tidspunkt findes i medlemsstaternes lovgivning.

Kommissionen har nu som opfølgning fremsat et forslag af 19. marts 2004 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure. Proceduren skal efter forslaget gælde i såvel rent interne (nationale) sager som i sager med et grænseoverskridende islæt.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Rådets Juridiske Tjeneste har imidlertid på foranledning af den civilretlige komité under Rådet afgivet en udtalelse om det retsgrundlag, som forslaget bygger på. Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at Rådets Juridiske Tjeneste ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag i artikel 61, litra c, jf. artikel 65, til forslaget, i det omfang reglerne i forslaget ikke er begrænset til at vedrøre sager med et grænseoverskridende islæt.

Rådets Juridiske Tjeneste anfører endvidere, at det efter omstændighederne vil være muligt at regulere rent interne (nationale) sager i et (nyt) forslag med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308 (der indeholder hjemmel til at udstede retsakter, der er påkrævet for at virkeliggøre Fællesskabets mål, hvor ingen anden hjemmel findes) samtidig med at det foreliggende forslag begrænses til sager med et grænseoverskridende islæt. Danmark er ikke bundet af og deltager ikke i vedtagelsen af forslag fremsat med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308, hvis forslaget tilsigter at virkeliggøre ét af de formål, der ligger bag EF-Traktatens afsnit IV.

På rådsmødet den 14. april 2005 kan der forventes en orienterende politisk drøftelse af spørgsmålet om, hvorledes betingelsen om, at retsakter med hjemmel i artikel 65 skal have et ”grænseoverskridende islæt”, nærmere skal fortolkes. Endvidere vil formandskabet muligvis lægge op til en orienterende politisk drøftelse af enkelte andre elementer i forslaget, jf. neden for under pkt. 12.

2. Indhold

Forslaget sigter imod at fastsætte fælles europæiske regler, der skal tjene til hurtig og effektiv inddrivelse af ubestridte krav.

Proceduren indledes med, at en domstol eller anden kompetent myndighed på sagsøgers anmodning udsteder en betalingsmeddelelse vedrørende det pågældende forfaldne pengekrav. Betalingsmeddelelsen forkyndes for sagsøgte, idet denne anmodes om enten at efterkomme kravet eller bestride dette inden for en bestemt tidsfrist. Hvis sagsøgte undlader dette, bliver kravet eksigibelt (dvs. det vil kunne tvangsfuldbyrdes). Gør sagsøgte derimod indsigelse mod kravet, fortsætter sagen som udgangspunkt som en almindelig retssag. Efter forslaget skal proceduren, som er frivillig for fordringshaveren, kunne anvendes både på grænseoverskridende og rent interne sager.

I henhold til artikel 1 skal forordningen finde anvendelse på det civil- og handelsretlige område, uanset hvilken domstol eller ret der er kompetent. Forordningen finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller på formueforholdet mellem ægtefæller mv., konkurs, akkord og andre lignende ordninger samt social sikring.

Forordningen har således samme anvendelsesområde som Rådets forordning (EF) 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen) med den undtagelse, at voldgift ikke er undtaget fra anvendelsesområdet.

Forordningen indeholder ikke særskilte kompetenceregler, og Bruxelles I-forordningens kompetenceregler finder således anvendelse i grænseoverskridende sager, hvor en sagsøger indgiver anmodning om et betalingspåbud.

Efter artikel 1, stk. 4, forstås der i forordningen ved ”medlemsstat” alle medlemsstater med undtagelse af Danmark (og Det Forenede Kongerige og Irland, hvis de vælger at stå udenfor).

Efter artikel 2 begrænses anvendelsen af den europæiske betalingspåbudsprocedure til inddrivelse af opgjorte og forfaldne pengekrav. Der er ikke fastsat nogen beløbsgrænse for pengekravets størrelse.

Det er frivilligt at anvende betalingspåbudsproceduren, jf. artikel 2, stk. 2. Kreditor kan således gøre brug af en anden procedure, der er til rådighed efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat med henblik på inddrivelse af krav omfattet af betalingspåbudsprocedurens anvendelsesområde.

Artikel 3 bestemmer, at anmodning om et europæisk betalingspåbud indgives ved brug af en standardformular, som skal indeholde oplysning om:

- a) parternes navne og adresser og den domstol, som anmodningen indgives til,
- b) kravets størrelse,
- c) rentesatsen og den periode, der kræves renter for (hvis der kræves renter af kravet),
- d) søgsmålsgrunden, herunder en kort beskrivelse af de forhold, som påberåbes som grundlag for kravet, herunder renter, og
- e) en kort beskrivelse af mindst ét bevis, som vil kunne føres under en almindelig civil retssag til støtte for kravet.

Efter artikel 3, stk. 3, skal anmodningen underskrives af sagsøger eller dennes repræsentant. Underskrivelsen kan ske ved at anvende en avanceret elektronisk signatur, jf. artikel 2, stk. 2, i direktiv 1999/93/EF om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer, hvilket gælder generelt i relation til dokumenter, der afgives som led i betalingspåbudsproceduren.

Som betingelse for udstedelse af et europæisk betalingspåbud angiver artikel 4, at den valgte domstol skal undersøge, om kravet, der søges inddrevet, er omfattet af artikel 1 og 2, og at formkravene til anmodningen i artikel 3 er opfyldt.

Hvis en anmodning ikke opfylder formkravene i artikel 3, kan domstole i henhold til artikel 4, stk. 2, give sagsøger mulighed for at fuldstændiggøre eller berigtige anmodningen.

Hvis anmodningen (eventuelt efter at sagsøger har haft mulighed for at fuldstændiggøre eller berigtige anmodningen) ikke opfylder kravene i artikel 4, afviser domstolen ifølge artikel 5 at udstede et betalingspåbud. En sådan afvisning kan ikke påklages.

En afvisning af at udstede et betalingspåbud udelukker ikke anvendelsen af en anden procedure, f.eks. indledning af et almindeligt civilt søgsmål, med henblik på inddrivelse af kravet, jf. artikel 5, stk. 3.

Det følger af artikel 6, at hvis anmodningen opfylder kravene i artikel 4, udsteder domstolen en europæisk betalingsmeddelelse ved brug af en standardformular.

Betalingsmeddelelsen forkyndes for sagsøgte, jf. artikel 6, stk. 2. Forkyndelsen sker efter national ret, idet der dog – hvis sagsøgtes adresse ikke kendes med sikkerhed – ikke kan anvendes en forkyndelsesmetode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget meddelelsen.

I betalingsmeddelelsen skal sagsøgte oplyses om, at denne har mulighed for enten at betale sagsøgeren det krævede beløb, inklusive de krævede renter og/eller omkostninger, samt indgive en erklæring til retten, som informerer om betalingen, eller afgive svarskrift vedrørende kravet eller dele heraf. Fristen for svarskriftet er 3 uger fra forkyndelsen.

Sagsøgte skal endvidere have oplysning om, at domstolen ikke har prøvet kravets berettigelse inden udstedelsen af betalingsmeddelelsen, og at domstolen vil afsige en eksigibel afgørelse (dvs. en afgørelse der kan fuldbyrdes), medmindre domstolen inden for den angivne frist enten modtager en betalingserklæring eller et svarskrift.

Efter artikel 6, stk. 5, har betalingsmeddelelsen samme virkning som en stævning med hensyn til afbrydelse af forældelsesfristen for det pågældende krav.

Sagsøgte kan i henhold til artikel 7 afgive svarskrift enten ved brug af en standard svarformular eller på anden måde. Sagsøgte skal klart angive i svarskriftet, om denne bestrider det pågældende krav, men er ikke forpligtet til at angive grundene hertil.

Virkingen af at afgive et svarskrift inden for fristen i artikel 6, der er 3 uger fra datoen for forkyndelsen af betalingsmeddelelsen for sagsøgte, er fastsat i artikel 8. Herefter fortsætter sagen i overensstemmelse med de nationale regler for civile søgsmål, medmindre sagsøger i anmodningen udtrykkeligt har anført, at denne i så fald ønsker sagen hævet. Overgangen til almindelig domstolsbehandling er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingsmeddelelsen er udstedt.

Hvis retten ikke inden for fristen i art. 6, stk. 3, har modtaget et svarskrift eller en betalingserklæring, udsteder domstolen ifølge artikel 9 et europæisk betalingspåbud ved brug af en standardformular.

Betalingspåbuddet forkyndes for sagsøgte efter samme regler som fastsat i artikel 6, stk. 2, med hensyn til betalingsmeddelelsen. Forkyndelsen sker således efter national ret, idet der dog – hvis sagsøgtes adresse ikke kendes med sikkerhed – ikke kan anvendes en forkyndelsesmetode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget påbuddet.

Sagsøgte oplyses i betalingspåbuddet om, at denne kan gøre indsigelse mod betalingspåbuddet. Fristen for at gøre indsigelse er 3 uger fra forkyndelsen, jf. artikel 9, stk. 3.

Betalingspåbuddet kan ifølge artikel 10 fuldbyrdes, uden at der stilles krav om sikkerhedsstillelse. Herudover er de nærmere betingelser for fuldbyrdelse af betalingspåbuddet underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor påbuddet er udstedt.

Sagsøgte kan i henhold til artikel 11 gøre indsigelse mod betalingspåbuddet efter tilsvarende regler, som gælder vedrørende afgivelse af svarskrift i relation til betalingsmeddelelsen i henhold til artikel 7.

Sagsøgte kan desuden efter udløbet af fristen i artikel 9, stk. 3, anmode om fornyet prøvelse af betalingspåbuddet. Prøvelsen sker på de betingelser, der er fastsat i den medlemsstats lovgivning, hvor betalingspåbuddet er udstedt, og som er meddelt Kommissionen i henhold til forordningen om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav.

En fornyet prøvelse forudsætter desuden enten at betalingspåbuddet blev forkyndt ved brug af en metode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget det, og at dokumentet ikke er nået frem til sagsøgte i så god tid eller på en sådan måde, at sagsøgte kunne forberede sit forsvar, uden at denne selv var skyld heri, eller at sagsøgte uden egen skyld var forhindret i at gøre indsigelse mod kravet på grund af force majeure eller andre usædvanlige omstændigheder. I begge tilfælde skal debitor handle hurtigst muligt.

I artikel 12 er det angivet, at der med hensyn til virkningen af, at sagsøgte gør indsigelse inden for fristen i artikel 9 på 3 uger fra datoen for forkyndelsen af betalingspåbuddet for

sagsøgte, gælder tilsvarende regler som ved afgivelse af svarskrift i relation til betalingsmeddelelsen inden for fristen i artikel 6. Sagen fortsætter herefter i overensstemmelse med de nationale regler for civile søgsmål, medmindre sagsøger i anmodningen udtrykkeligt har anført, at denne i så fald ønsker sagen hævet. Overgangen til almindelig domstolsbehandling er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingsmeddelelsen er udstedt. Et svarskrift afgivet efter fristen i artikel 6, men inden for fristen i artikel 9, har samme virkning som en indsigelse.

Endvidere følger det af artikel 13, at det ikke er obligatorisk at lade sig repræsentere ved advokat eller en anden jurist i relation til betalingspåbudsproceduren. Hvis sagen overgår til almindelig domstolsbehandling, afgøres spørgsmålet om et eventuelt krav til advokatrepræsentation efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor sagen behandles.

Retsafgifterne til en europæisk betalingspåbudsprocedure samt en eventuel efterfølgende civil retssag som følge af sagsøgtes bestridelse af kravet ved afgivelse af et svarskrift eller en indsigelse mod betalingspåbuddet må ifølge artikel 14 ikke overstige retsafgiften ved en almindelig civil retssag uden forudgående betalingspåbudsprocedure.

I øvrigt reguleres alle processuelle spørgsmål, der ikke specifikt er behandlet i forordningen, af lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingspåbudsproceduren gennemføres, jf. artikel 15.

Efter artikel 16 skal medlemsstaterne senest den 1. juli 2005 meddele Kommissionen, hvilke domstole der har kompetence til at udstede et europæisk betalingspåbud, ligesom de skal oplyse om efterfølgende ændringer heri. Oplysningerne samt ajourføring af disse offentliggøres af Kommissionen.

Artikel 17 og 18 indeholder gennemførelsesbestemmelser vedrørende ajourføring eller ændring af standardformularerne.

I henhold til artikel 19 træder forordningen i kraft den 1. januar 2006.

3. Gældende dansk ret

Indtil 1. januar 2005 indeholdt retsplejeloven ikke særlige regler om behandling af sager vedrørende ubestridte (penge)krav.

Ved lov nr. 450 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (forenklet inkassoproses) blev der pr. 1. januar 2005 indført en valgfri, forenklet inkassoproses, der kan anvendes ved inddrivelse af forfaldne pengekrav på højst 50.000 kr. (eksklusive renter og omkostninger), når fordringshaveren forventer, at skyldneren ikke har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende.

Efter loven indledes inddrivelsen ved indlevering af et betalingspåkrav til fogedretten, der indledningsvis foretager samme prøvelse som ved afsigelse af udeblivelsesdomme. Opfylder påkravet de fastsatte betingelser, forkyndes påkravet for skyldneren, der har en frist til at gøre indsigelse mod påkravet.

Fremsætter skyldneren ikke rettidigt indsigelse, giver fogedretten betalingspåkravet påtegning herom. Når betalingspåkravet har fået en sådan påtegning, kan det tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse og har i øvrigt samme bindende virkning som en dom. Skyldneren har dog mulighed for at få sagen genoptaget efter samme regler, som gælder ved genoptagelse af udeblivelsesdomme i civile sager.

Der er efter loven mulighed for at få gennemført den samlede inddrivelse på baggrund af blot én anmodning, betalingspåkravet, således at fordringshaver kan vælge, at sagen automatisk fortsætter med indkaldelse til møde i fogedretten med henblik på foretagelse af udlæg, såfremt skyldneren ikke har indsigelser mod kravet.

Fordringshaveren kan desuden vælge, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, hvis skyldneren fremsætter indsigelser.

Retsafgiften for rettens behandling af selve betalingspåkravet er lavere end retsafgiften for en civil retssag. Retsafgiften for rettens behandling af betalingspåkravet og en efterfølgende civil retssag, hvis sagen overgår til almindelig rettergang, fordi skyldneren gør indsigelse, er den samme som retsafgiften for behandlingen af civil retssag uden forudgående betalingspåkravsprocedure.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er forslaget omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Byggeriets Firkant, Dansk InkassoBrancheforening, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsmæglerforening, De Danske Patentagenter Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheforeningen, Danske Finansieringsselskabers Forening, Boligselskabernes Landsforening samt Lejernes Landsorganisation.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Politiforbundet i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, Finansrådet, Realkreditrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Danmarks Rederiforening, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed og Foreningen af Registrerede Revisorer har ikke bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening finder det svært at se behovet for europæisk regulering af sager uden grænseoverskridende islæt.

Dommerfuldmægtigforeningen støtter tilvejebringelsen af en summarisk proces, der kan lette bl.a. virksomheders mulighed for at iværksætte inddrivelse af udestående fordringer i udlandet. Foreningen finder forslaget til forordning gennemarbejdet og velafbalanceret, men peger på, at det kan forekomme formalistisk, at såvel det indledende processkrift som det betalingspåkrav, som udstedes af retten, skal forkyndes. Foreningen finder endelig, at idéen med at etablere et katalog over kompetente domstole er god, og opfordrer til, at man skaber en søgemulighed svarende til den, der findes på www.domstol.dk.

HK Landsklubben Danmarks Domstole bemærker, at behandlingen af ikke-tvistige pengekrav bør finde sted ved domstolene, idet domstolene er de bedst egnede til at behandle sådanne sager. HK Landsklubben gør desuden opmærksom på, at der er flere uafklarede spørgsmål i relation til forslaget, blandt andet om danske erhvervsdrivende vil kunne benytte sig af regler, der ikke vil gælde for og i Danmark, og om et betalingspåbud fra et andet EU-land vil kunne inddrives ved fogedretten i Danmark, når reglerne på grund af det retlige forbehold ikke gælder i Danmark.

Advokatrådet bemærker, at det ikke fremgår af forslaget, om betalingspåbudsproceduren kan anvendes af danske kreditorer, som har forfaldne krav mod en skyldner med værneting i et af de øvrige EU-lande, eller om en kreditor fra et tredjeland vil kunne anvende betalingspåbudsproceduren mod en skyldner med værneting i et af de øvrige EU-lande. Efter Advokatrådets opfattelse kan der med fordel hentes inspiration i de danske regler ved udformningen af forordningens regler, da den foreslåede procedure indeholder flere sagskridt end den, der er gennemført i Danmark ved reglerne om en forenklet inkassoproses for sager indtil 50.000 kr.

Advokatrådet anbefaler, at det fremgår af forordningen, at de vedhæftede standardformularer skal udfyldes på det sprog, der anvendes i det land, hvor skyldner har værneting. Med hensyn til forslagets artikel 5, hvorefter domstolen skal påse, at forordningens betingelser er opfyldt og i modsat fald afvise anmodningen uden mulighed for appel, foreslår Advokatrådet, at det overvejes at skabe hjemmel til at udsætte sagen med en frist til at berigtige formelle fejl. Advokatrådet foreslår endvidere, at en eventuel afvisning begrundes, således at det bliver muligt for kreditor at rette eventuelle formelle mangler.

Skyldneren skal efter forslaget reagere, hvis han eller hun vil bestride en fordring, og forslaget er ikke begrænset til fordringer under et vist beløb. Advokatrådet peger på, at en domstol dermed vil skulle give dom for selv meget store beløb, herunder eventuelt med krav om dækning af betydelige rente- og inkassoomkostninger, uden noget bestyrket grundlag for, at der foreligger en forfalden, retskraftig fordring. Efter Advokatrådets opfattelse bør det overvejes, at retten af egen drift påser overholdelse af materiel, ufravigelig lovgivning, i hvert fald i tilfælde hvor der er tale om ufravigelige regler, der skal beskytte forbrugeren. Endelig bemærker Advokatrådet, at det ikke fremgår direkte af forordningsforslaget, om retten skal påse, at eventuelle krav i national lovgivning til den forudgående, udenretlige procedure, f.eks. krav om rykker- og inkassoskrivelser, opgørelse af fordringen mv., er iagttaget.

Foreningen Danske Inkassoadvokater tilslutter sig Advokatrådets høringssvar og finder det endvidere problematisk, at en rets afvisning af at udstede et betalingspåbud ikke kan appelleres.

Forbrugerrådet henviser til sit høringssvar af 23. februar 2004 over Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om Adgang til domstolene (Reform af den civile retspleje III), der bl.a. indeholder

et forslag om en forenklet inkassoprocess. Forbrugerrådet anfører heri generelt, at anvendelsen af et statsligt tvangsfuldbyrdsessystem mod en borger kræver et sikkert grundlag, og at de grundlæggende regler om prøvelse af kravet ved udeblivelse, genoptagelse, fogedrettens prøvelse af indsigelser samt appel af fogedrettens afgørelser mv. derfor også bør gælde en forenklet inkassoprocess.

Forbrugerrådet opfordrer til, at det sikres, at forordningen får et retssikkerhedsniveau, som opfylder kravene i den danske lov om en forenklet inkassoprocess samt i Retsplejerådets betænkning om bl.a. en forenklet inkassoprocess for det tilfælde, at Danmark i fremtiden vil deltage i det retlige samarbejde.

Forsikring & Pension tilslutter sig overordnet intentionerne i forslaget om at skabe en forenklet inddrivelsesprocedure, herunder ideen om at skabe ensartede og forenklede regler for så vidt angår grænseoverskridende sager.

Forsikring & Pension finder, at der ikke er behov for at indarbejde forslagets regler i de danske regler om en forenklet inkassoprocess, herunder udvide ordningen til krav over 50.000 kr.

HTS Interesseorganisationen peger på, at det forekommer uhensigtsmæssigt, hvis en erhvervsdrivende skal forholde sig til to forskellige forenklede inddrivelsesprocedurer og anbefaler, at en eventuel europæisk ordning er i overensstemmelse med den danske inkassoprocess.

Dansk Industri opfatter det som positivt, at der på europæisk niveau indføres forenklede regler for inddrivelsen af både ubestridte og bestridte krav og opfordrer samtidig til, at Danmark søger at tilslutte sig en kommende forordning på dette område gennem en parallelaftale. Dansk Industri opfordrer til, at de gældende danske regler på de områder, der dækkes af forordningsforslaget, tilpasses de kommende regler i en forordning.

Håndværksrådet anbefaler, at der indføres en europæisk betalingspåbudsprocedure i lighed med den inkassoprocess, der er indført i Danmark. I den forbindelse finder Håndværksrådet, at reglen om, at kun krav på under 50.000 kr. er omfattet af reglerne i retsplejeloven om forenklet inkassoprocess, bør tilpasses forslaget til en europæisk betalingspåbudsprocedure, som ikke indeholder en beløbsgrænse.

Håndværksrådet anfører derudover, at andre end advokater bør kunne indgive betalingspåkrav, og at den danske ordning også på dette punkt bør tilpasses forslaget til en europæisk betalingspåbudsprocedure. Endelig efterlyser Håndværksrådet en afklaring af, på hvilken

måde sprogproblemer, der opstår i relation til anvendelsen af en europæisk betalingspåbudsprocedure, vil skulle løses.

Liberales Erhvervs Råd finder forslaget positivt.

Specialarbejderforbundet i Danmark (nu Fagligt Fælles Forbund) anfører, at forslaget, i det omfang det ikke begrænses til sager med et grænseoverskridende islæt, vil "udhule" de bestemmelser, der er indført i Danmark om en forenklet inkassoproses, idet en betalingspåkravsprocedure herefter vil kunne anvendes uafhængigt af fordringens størrelse. SID forudser, at de gældende regler i retsplejeloven om en forenklet inkassoproses vil blive uden betydning, hvis de regler, der foreslås i forordningen, indføres i dansk ret. I sager, der ikke har et grænseoverskridende islæt, tilgodeses formålet om at skabe en ensartet europæisk procedure for hurtig opnåelse af en afgørelse, der kan fuldbyrdes, efter SIDs opfattelse allerede i national (dansk) ret.

SID anfører, at de retssikkerhedshensyn, som formentlig har været afgørende for vedtagelsen af reglerne om den danske inkassoproses, vil bortfalde med indførelsen af forslaget. SID henviser endvidere til de bemærkninger, forbundet afgav i relation til den foreslåede inkassoproses i Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om Adgang til domstolene (Reform af den civile retspleje III) og nævner derudover, at man tidligere har beklaget den udvikling, at processen ved domstolene i stadig større omfang sker på et skriftligt grundlag.

SID kan samlet set kun tiltræde forslaget til forordning, i det omfang reglerne udformes således, at betalingspåbudsproceduren alene kan anvendes på grænseoverskridende tvister.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget til Rådets og Europa-Parlamentets forordning ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark deltager som nævnt ikke i en kommende vedtagelse af Rådets og Europa-Parlamentets forordning, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. Protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Danmark er generelt positivt indstillet over for forslaget om at indføre en europæisk betalingspåbudsprocedure.

Danmark vil samtidig – under behørig hensyntagen til Danmarks stilling – fastholde, at der med hjemmel i EF-traktatens artikel 61, litra c, jf. litra 65, alene kan vedtages retsakter, der regulerer sager med et egentligt grænseoverskridende islæt.

Danmark støtter endvidere generelt forslag, der kan medvirke til en hurtig og enkel procedure til behandling af ubestridte krav i grænseoverskridende sager. Danmark vil arbejde for, at de danske regler om en forenklet inkassoproces kan tjene som inspiration for den europæiske betalingsordre.

Danmark vil arbejde for, at der ligesom i dansk ret foretages en beløbsmæssig begrænsning af de krav, der kan inddrives via proceduren i forslaget. Danmark vil ligeledes arbejde for, at retten – i overensstemmelse med hvad der gælder efter reglerne i retsplejeloven om den danske inkassoproces - kan foretage en vis prøvelse af det krav, sagsøger ønsker inddrevet, herunder vedrørende eventuelle renter og omkostninger.

Danmark vil endvidere arbejde for, at en rets afvisning af en anmodning om et europæisk betalingspåbud kan appelleres, og at der skal gives en begrundelse for en eventuel afvisning.

Danmark vil endelig arbejde for, at forslaget ikke skal regulere spørgsmål vedrørende retsafgifter.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget behandles efter EF-traktatens art. 251 (proceduren for fælles beslutningstagen). Europa-Parlamentet skal således afgive en udtalelse over forslaget. Udtalelsen er endnu ikke afgivet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 4. januar og den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat er henholdsvis den 2. og den 5. juli 2004 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

De modtagne høringssvar og en høringsoversigt vedrørende forslaget er den 9. november 2004 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Udveksling af oplysninger om straffedomme

Nyt notat.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 forventes det, at spørgsmålet om udveksling af oplysninger om straffedomme vil skulle drøftes, eventuelt med henblik på en politisk stillingtagen. Drøftelserne forventes at skulle ske på baggrund af Kommissionens hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union (KOM (2005) 10 endelig) samt det pilotprojekt om etablering af et elektronisk netværk til udveksling af oplysninger, som er igangsat af Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien. I Kommissionens hvidbog foreslås det, at alle systemer til udveksling af oplysninger om straffedomme på sigt skal give slutbrugeren mulighed for via det nationale strafferegister hurtigst muligt, elektronisk og sikkert at få adgang til udtømmende og let forståelige oplysninger om de straffedomme, som en person er idømt i EU. Dette mål skal ifølge Kommissionen nås i to faser. Pilotprojektet, som er igangsat af Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien, indebærer inden for rammerne af den europæiske konvention (af 21. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager, at deltagerlandenes strafferegistre automatisk får løbende opdateringer om egne statsborgeres straffedomme og at deltagerlandene ved at henvende sig til det deltagerland, hvor en mistænkt er statsborger, kan få et fuldstændigt overblik over afgørelser afsagt i samtlige deltagende lande. Hverken hvidbogen eller pilotprojektet vurderes at give anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet. Afhængig af, hvilken model der vælges, vil indførelsen af en ny ordning for udveksling af oplysninger om straffedomme kunne have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid på det foreliggende grundlag ikke findes muligt at redegøre nærmere for. Som nævnt er det pågældende pilotprojekt igangsat af Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien. Der ses ikke herudover at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger. Fra dansk side har man umiddelbart mest sympati for det igangsatte pilotprojekt.

- **Baggrund**

Spørgsmålet om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union har løbende været genstand for drøftelser i såvel Rådet (for retlige og indre anliggender) som i Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råd fastslog den 25. og 26. marts 2004 i en erklæring om bekæmpelse af terrorisme, som Rådet (for retlige og indre anliggender) tilsluttede sig den 19. juli 2004, at en bedre udveksling af oplysninger om straffedomme bør have prioritet.

Dette er senest fastslået i det såkaldte Haag-program til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 5. november 2004. I programmet (punkt 3.3.1.) opfordres Kommissionen til ”at forelægge sine forslag om forbedring af udvekslingen af oplysninger fra nationale registre over straffedomme og rettighedsfrakendelser, især seksualforbrydere, senest i december 2004, så Rådet kan vedtage dem inden udgangen af 2005. Disse forslag bør i marts 2005 følges op af et yderligere forslag til et edb-system for udveksling af oplysninger”.

På initiativ af Kommissionen er der den 24. februar 2005 på rådsmødet (retlige og indre anliggender) opnået politisk enighed om en rådsafgørelse, der har til formål at effektivisere udvekslingen af oplysninger fra strafferegistre i EU-medlemslandene. Rådsafgørelsen har til formål at få de eksisterende systemer til at fungere bedre.

Kommissionen har endvidere den 25. januar 2005 fremlagt en hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union. Den del af hvidbogen, der indeholder Kommissionens tanker om virkningen af tidligere straffedomme (gentagelsesvirkning), er ikke omtalt i denne sammenhæng, idet spørgsmålet ikke forventes at blive gjort til genstand for drøftelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005.

Der er i tilknytning til hvidbogen udarbejdet et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SEC (2005) 63). Dette dokument, der kan findes via hjemmesiden www.europa.eu.int, indeholder en gennemgang af medlemsstaternes organisering af deres respektive strafferegistre samt indholdet heraf. Dokumentet indeholder desuden en gennemgang af udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne samt reglerne for gentagelsesvirkning af tidligere straffedomme.

Inden for området for udveksling af oplysninger om straffedomme er der af fire lande (Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien) igangsat et projekt om etablering af et elektronisk netværk til udveksling af oplysninger fra de pågældende landes strafferegistre. Fra fransk, tysk, spansk og belgisk side finder man, at projektet med fordel vil kunne udvides til også at omfatte andre EU-medlemslande.

Det forventes, at spørgsmålet om udveksling af oplysninger om straffedomme vil skulle drøftes, eventuelt med henblik på politisk stillingtagen, på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005, herunder navnlig for så vidt angår spørgsmålet om, hvilken model for udveksling af oplysninger om straffedomme der bør vælges, samt den videre proces.

- **Indhold**

2.1. Kommissionens hvidbog

2.1.1. Formålet med hvidbogen

I hvidbogen (side 2) redegøres der for, hvorfor Kommissionen har valgt at fremlægge en hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union.

Kommissionen peger på, at formålet for det første er at gøre status over betingelserne for udveksling af oplysninger om straffedomme og rettighedsfrakendelser i EU og at foreslå et ambitiøst handlingsprogram, der tager sigte på at etablere et edb-baseret system til udveksling af oplysninger om straffedomme mellem medlemsstaterne. Formålet er for det andet at fremme debatten om de forskellige faktorer, der spiller ind, når medlemsstaterne skal tage højde for domfældelser i andre medlemsstater. Dette aspekt bør ifølge Kommissionen undersøges nærmere i de kommende år, og hvidbogen er i den henseende kun en første tilgang til problematikken om følgerne af straffedomme i EU.

2.1.2. Den nuværende situation på området

Kommissionen anfører i hvidbogen, at selvom de nationale strafferegistre i medlemsstaterne stort set alle sammen er centraliserede, er der store forskelle i relation til, hvorledes strafferegistrene er organiseret. Dette gør sig gældende såvel i relation til indholdet af de oplysninger, der registreres, som med hensyn til hvem der har adgang til registrene. Fristen for sletning af oplysninger i registrene er ligeledes meget varierende.

Kommissionen anfører, at den europæiske konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager (samt tillægsprotokollen hertil), der udgør den nuværende ramme for udveksling af oplysninger, har begrænset rækkevidde. Dette skyldes ifølge Kommissionen vanskeligheder med hurtigt at identificere de medlemsstater, i hvilke en

person allerede er idømt en straffedom samt med hurtigt at indhente oplysninger efter en enkel procedure. Forståelsen af de eventuelt fremsendte oplysninger kan ligeledes give anledning til vanskeligheder.

Der henvises i øvrigt til hvidbogen (side 4-5), hvor Kommissionen nærmere har redegjort for den nuværende situation på området.

2.1.3. Kommissionens overvejelser

Kommissionen anfører i hvidbogen (side 6), at målet med informationsudvekslingen på området bør være, at ”alle systemer til udveksling af oplysninger om straffedomme skal tage sigte på at give slutbrugeren mulighed for via det nationale strafferegister hurtigst muligt, elektronisk og sikkert at få adgang til udtømmende og let forståelige oplysninger om de straffedomme, som en person er idømt i EU.”

Kommissionen peger i den forbindelse på tre mulige løsningsmodeller, nemlig

- (i) lettelse af den bilaterale udveksling af oplysninger,
- (ii) oprettelse af et netværk af nationale registre, og
- (iii) oprettelse af et egentligt centralt europæisk strafferegister.

Kommissionen finder ikke, at disse løsningsmodeller i deres rene form er anvendelige, men peger derimod – ud fra en række hensyn – på, at der bør vælges en ”blandet” løsning, dvs. en kombination af et europæisk centralt strafferegister og et netværk af nationale registre.

Oprettelsen af denne løsningsmodel bør efter Kommissionens opfattelse ske i to faser.

I den første fase skal der efter Kommissionens model indføres et system til identifikation af de medlemsstater, i hvilke en person har tidligere straffedomme, og af den tekniske og elektroniske infrastruktur, der giver mulighed for en hurtig og sikker udveksling af oplysninger om straffedomme.

Den første fase skal gennemføres ved at oprette et europæisk register over domfældte personer, der udelukkende vil indeholde oplysninger, der giver mulighed for at identificere personen, og den medlemsstat i hvilken personen er dømt – og ikke oplysninger om dommens indhold og form – samtidig med at den nationale lovgivning og de europæiske regler om beskyttelse af privatlivets fred overholdes (hit/no hit-system).

I den anden fase skal der ifølge Kommissionen udarbejdes "et standardiseret europæisk format", som skal give mulighed for at oversende oplysninger, der nemt kan oversættes og forstås af alle parter. Formatet skal f.eks. gøre det muligt at registrere oplysninger om den person, som afgørelsen vedrører, oplysninger om afgørelsens form, oplysninger om de forhold, der har givet anledning til afgørelsen og oplysninger om afgørelsens indhold.

For at lette oversendelsen af oplysninger skal alle oplysninger defineres præcist og om muligt standardiseres for at lette oversættelsen. For at løse de vanskeligheder, der opstår som følge af de forskellige juridiske betegnelser, kunne mekanismen også indeholde en "ordbog", der forklarer de forskellige anvendte betegnelser.

Kommissionen vil, når der er foretaget en første teknisk forundersøgelse, i foråret 2005 fremlægge et forslag til afgørelse om indførelse af en europæisk edb-baseret mekanisme til udveksling af oplysninger om straffedomme, der svarer til ovennævnte første fase. I 2005 vil der også som forberedelse til projektets anden fase blive foretaget en forundersøgelse af forholdene omkring et "standardiseret europæisk format", der både vedrører de juridiske og tekniske aspekter. Gennemførelsen af første fase vil ifølge Kommissionen kunne påbegyndes fra 2006.

2.2. Det tysk/fransk/spansk/belgiske pilotprojekt

Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien har iværksat et pilotprojekt om etablering af et elektronisk netværk til udveksling af oplysninger fra de pågældende landes strafferegistre.

Ifølge det over for Justitsministeriet oplyste er formålet med projektet at gøre det muligt for judicielle myndigheder i deltagerlandene at få fuldstændige oplysninger inden for kortest mulig tid om tidligere straffe af betydning for en ny straffesag mod en mistænkt person. Man peger i den forbindelse på, at den grænseoverskridende organiserede kriminalitet og den tiltagende terrortrussel gør det vigtigt at styrke samarbejdet mellem de enkelte medlemslandes strafferegistre, uden at dette dog skal berøre de nationale systemer, der eksisterer i de enkelte medlemslande med henblik på registrering af lovovertrædelser.

Pilotprojektet indebærer i den forbindelse, at den europæiske konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager (samt tillægsprotokollen hertil), der udgør den nuværende ramme for udveksling af oplysninger, fortsat kan anvendes som hjemmelsgrundlag for informationsudvekslingen.

Pilotprojektet indeholder følgende grundlæggende elementer:

- Deltagerlandenes strafferegistre får automatisk løbende opdateringer om egne statsborgeres straffedomme.
- Et deltagerland kan, ved at rette henvendelse til et andet deltagerland, hvor en mistænkt er statsborger, få et fuldstændigt overblik over afgørelser afsagt i samtlige deltagende lande.
- Et deltagerlands anmodning om oplysninger og den efterfølgende besvarelse fra et andet deltagerland sker elektronisk.
- Som teknisk løsning foreslås det at anvende det eksisterende europæiske TESTA-netværk samt oversættelsesdatabasen ”Solon”, der anvendes i European Judicial Network.
- Oplysninger, der udveksles mellem deltagerlandene, skal standardiseres, således at ”slutbrugeren” (dommer/anklager) får bedre mulighed for at forstå de fremsendte oplysninger.

De lande, som deltager i pilotprojektet, har anført, at fordelene ved projektet er, at de eksisterende nationale strukturer for registrering af straffedomme bevares, at projektet vil kunne iværksættes uden for store omkostninger, og at det vil være let at administrere.

- **Gældende dansk ret**

Den fremlagte hvidbog fra Kommissionen er ikke ledsaget af forslag til retsakt vedrørende udvekslingen af oplysninger om straffedomme.

Som det er fremgået ovenfor under pkt. 2, har Kommissionen lagt op til, at dette vil ske i løbet af foråret 2005. Når dette sker, og det nærmere indhold af det pågældende forslag kendes, vil Justitsministeriet redegøre for gældende ret på området. Det bemærkes i den forbindelse, at spørgsmålet om, i hvilket omfang danske myndigheder kan videregive oplysninger om straffedomme, som udgangspunkt vil bero på de almindelige tavshedspligtsregler, således som disse må fastlægges i lyset af bl.a. bestemmelserne i persondataloven om videregivelse af personoplysninger.

For så vidt angår det tysk/fransk/spansk/belgiske pilotprojekt er det som tidligere nævnt oplyst, at projektet er iværksat inden for rammerne af Den europæiske konvention (af 20.

april 1959) om gensidig retshjælp. Danmark har ratificeret denne konvention ved kgl. resolution af 30. maj 1962.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Vurderingen af eventuelle lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser vil afhænge af, hvilken model der vælges med hensyn til udveksling af oplysninger om straffedomme.

Hvidbogen indeholder som nævnt en række overvejelser fra Kommissionens side med hensyn til behovet for og indholdet af et eventuelt initiativ på området. Eftersom hvidbogen ikke på nuværende tidspunkt har resulteret i konkrete initiativer, findes det på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser af et eventuelt initiativ, der måtte blive udarbejdet på baggrund af hvidbogen. Hvidbogen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det tysk/fransk/spansk/belgiske pilotprojekt vurderes - under henvisning til det, som er anført ovenfor under pkt. 3 - ikke umiddelbart at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser. Pilotprojektet vil, hvis Danmark på et tidspunkt vælger at deltage heri, formentlig have statsfinansielle konsekvenser, som det imidlertid ikke på det foreliggende grundlag er muligt at vurdere nærmere.

- **Høring**

5.1. Hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union

Kommissionen har ikke i forbindelse med fremlæggelsen af hvidbogen lagt op til en høring af medlemsstaterne, men eftersom Kommissionen forventes at tage et eller flere initiativer på området for udveksling af oplysninger om straffedomme i løbet af 2005, blev hvidbogen den 25. februar 2005 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i

København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Høringsfristen blev fastsat til den 10. marts 2005 og Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København og Politiforbundet i Danmark har svaret, at de ikke har bemærkninger til hvidbogen.

Rigsadvokaten har svaret, at man kan tilslutte sig den foreløbige generelle danske holdning, som er angivet i grundnotatets side 7, og hvorefter det på det foreliggende grundlag er den danske holdning, at man på nuværende tidspunkt ikke bør lægge sig fast på en bestemt model på området, men tværtimod nøjere bør analysere og drøfte, hvorledes der mest hensigtsmæssigt kan ske en styrkelse af udvekslingen af oplysninger om straffedomme, samtidig med at de databeskyttelsesmæssige hensyn sikres.

Foreningen af Politimestre i Danmark er af den opfattelse, at det vil være ude af proportioner at søge at forbedre informationsudvekslingen af straffedomme ved at oprette et fælles centralt register til lagring af sådanne oplysninger. Efter foreningens opfattelse vil det kun være i begrænset omfang, at straffedomme m.v., der registreres i Danmark, vil have betydning for afgørelser i straffesager, som skal træffes af en udenlandsk myndighed. Foreningen mener derfor, at bestræbelserne må rettes imod at etablere et system, der hurtigt kan skaffe oplysninger fra de nationale registre om relevante afgørelser og præsentere disse på en let tilgængelig måde.

Foreningen af Politimestre i Danmark bemærker endvidere, at såfremt systemet forudsætter, at alle afgørelser indberettes til og registreres i den pågældende persons hjemland, vil der kun skulle rettes henvendelse hertil, og kun for personer, der er hjemmehørende i lande udenfor EU, vil der kunne opstå et problem med, at afgørelser kan være registreret flere steder.

Foreningen af Politimestre i Danmark bemærker endelig, at behovet for at kende og anvende afgørelser truffet i et andet EU-medlemsland efter foreningens opfattelse vil have størst praktisk betydning for afgørelser, der indebærer rettighedsfrakendelse.

Advokatrådet anfører, at man ikke foreløbig har bemærkninger til hvidbogens indhold, men at man dog skal bemærke, at de retsakter, hvidbogen har til hensigt at munde ud i, rejser en række spørgsmål om den rette balance mellem hensynet til en effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og hensynet til beskyttelsen af personfølsomme oplysninger.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker indledningsvist, at det fremgår af hvidbogen, at de nationale systemer til registrering af straffedomme er meget forskellige, ligesom det er forskelligt hvilke myndigheder, der har adgang til registrene, og endelig er fristen for sletning af oplysninger i registrene meget forskellige. Landsforeningen bemærker i relation hertil, at man i tidligere høringssvar har udtrykt betænkeligheder ved løsningen af disse problemer.

Landsforeningen af beskikkede advokater henviser desuden til spørgsmålet om, hvad der overhovedet skal optages i registeret.

Landsforeningen henviser desuden til pkt. 24 i hvidbogen, hvor der tales om en restriktiv definition af begrebet straffedom, der tilsyneladende også omfatte visse blandede afgørelser (administrative/strafferetlige).

Landsforeningen bemærker afslutningsvis, at hvidbogen ikke er ledsaget af forslag til retsakter vedrørende udveksling af oplysningerne og virkningerne heraf, og at Justitsministeriet derfor ikke har fundet anledning til at redegøre for hvidbogens forhold til gældende dansk ret. Under hensyn hertil, udtrykker landsforeningen betænkelighed ved det foreslåede.

Datatilsynet bemærker under henvisning til Justitsministeriets grundnotat om hvidbogen om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union, at man kan tilslutte sig grundnotatets bemærkninger om, at man fra dansk side ikke på nuværende tidspunkt bør lægge sig fast på en bestemt model på området, men tværtimod nøjere bør analysere og drøfte, hvorledes der mest hensigtsmæssigt kan ske en styrkelse af udvekslingen af oplysninger om straffedomme, samtidig med at de databeskyttelsesmæssige hensyn sikres.

Datatilsynet bemærker endvidere, at så længe der ikke er etableret et retsgrundlag, der medfører, at der skal tages højde for straffedomme idømt i andre medlemslande, bør der ikke etableres systematisk udveksling af oplysninger om sådanne domme. Rammerne for udveksling af oplysninger om straffedomme bør fastsættes i lyset af det behov for udveksling af sådanne oplysninger, som eventuelle fælles regler om gentagelsesvirkning vil medføre.

Datatilsynet finder det således uheldigt og uhensigtsmæssigt, at Kommissionen i detaljer beskæftiger sig med løsninger til systematisk udveksling af oplysninger på et tidspunkt, hvor der end ikke er fremlagt forslag til rammeafgørelse om gentagelsesvirkning af straffedomme og at det forhold, at gensidig anerkendelse af straffedomme afsagt i andre medlemsstater ikke på nuværende tidspunkt er reguleret på EU-niveau, medfører, at ethvert initiativ vedrørende systematisk udveksling af oplysninger om straffedomme, i hvert fald bør afvente udarbejdelse og vedtagelse af et instrument, der sikrer en sådan gensidig anerkendelse.

Datatilsynet bemærker afslutningsvist, at rækken af initiativer på området for det politimæssige og strafferetlige samarbejde, aktualiserer behovet for gennemførelsen af et generelt og opdateret databeskyttelsesretligt instrument på området, og at gennemførelsen af de i hvidbogen beskrevne initiativer bør afvente et sådant instruments fremsættelse og vedtagelse, idet initiativerne i højere grad end tidligere forslag indebærer udveksling af følsomme personoplysninger mellem medlemsstaterne.

Institut for Menneskerettigheder har svaret, at instituttet ikke ser sig i stand til at afsætte ressourcer til at udarbejde bemærkninger til hvidbogen.

5.2. Tysk/fransk/spansk/belgiske pilotprojekt om etablering af et elektronisk netværk til udveksling af oplysninger fra de pågældende landes strafferegistre

Der har ikke været foretaget høring vedrørende det tyske/franske/spanske/belgiske pilotprojekt.

- **Nærhedsprincippet**

Hverken hvidbogen, som alene indeholder Kommissionens tanker på området, eller pilotprojektet vurderes at give anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Som nævnt ovenfor er det pågældende pilotprojekt igangsat af Tyskland, Frankrig, Spanien og Belgien, som således støtter dette. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til pilotprojektet eller i øvrigt til hvidbogen.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Som nævnt ovenfor under pkt. 1, er der i Haag-programmet lagt op til, at der skal ske en forbedring af udvekslingen af oplysninger fra nationale registre over straffedomme og rettighedsfrakendelser. Efter dansk opfattelse vil en forbedring på dette område kunne ske på mange forskellige måder – og ikke alene på den måde, som Kommissionen har lagt op til i hvidbogen.

Fra dansk side har man umiddelbart mest sympati for det igangsatte pilotprojekt.

- **Europa-Parlamentet**

Hvidbogen er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

Det tysk/fransk/spanske pilotprojekt er selvsagt ikke forelagt Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2004.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Hvidbogen om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union samt et grundnotat om hvidbogen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2005 og til Folketingets Retsudvalg den 9. marts 2005.

Dagsordenspunkt 3: Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad (KOM(2001) 664)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad har – ifølge Kommissionen – navnlig til formål at sikre, at racisme og fremmedhad i alle medlemsstater kan straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning. Fælles strafferetlige definitioner og straffe har endvidere til formål at lette det retlige samarbejde og den gensidige retshjælp i straffesager. Forslaget indebærer ikke, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der strider mod deres forfatningsmæssige bestemmelser og grundlæggende principper om foreningsfrihed, pressefrihed og frihed til at udtrykke sig i andre medier. Forslaget vurderes ikke at give anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget vurderes i sin nuværende udformning at have lovgivningsmæssige konsekvenser, hvorimod det ikke vurderes at have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man overordnet set positiv over for forslaget.

1. Baggrund

Rådet vedtog den 15. juli 1996 som led i en intensiveret indsats på området en fælles aktion om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

På Det Europæiske Råds møde i Wien i december måned 1998 godkendte stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det fremgår af pkt. 51 i handlingsplanen, at en række lovovertrædelser, herunder racisme og fremmedhad, bedst bekæmpes ved fælles EU-tiltag. Tilsvarende lægges der i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 op til en styrket indsats mod racisme og fremmedhad

På denne baggrund har Kommissionen den 28. november 2001 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad (KOM(2001) 664).

Forslaget til rammeafgørelse tager udgangspunkt i den fælles aktion af 15. juli 1996, men går på en række punkter videre. Forslaget til rammeafgørelse indeholder således bl.a. visse minimumskrav til medlemsstaternes sanktioner på området samt bestemmelser om medlemsstaternes straffemyndighed.

På rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 28.-29. november 2002 og den 27.-28. februar 2003 drøftede Rådet en række udestående spørgsmål vedrørende forslaget til rammeafgørelse.

Sagen *blev derefter i ca. 2 år ikke* behandlet i Rådet, idet der ikke *var* udsigt til en løsning på de udestående spørgsmål, som kunne forventes at få den fornødne støtte fra alle medlemslande.

På foranledning af det luxembourgiske formandskab blev sagen imidlertid forelagt for Rådet (retlige og indre anliggender) på et møde den 24. februar 2005, hvor Rådet traf beslutning om, at forhandlingerne om rammeafgørelsen skal genoptages baseret på det foreliggende kompromisforslag fra februar 2003 med henblik på, at Rådet om muligt opnår politisk enighed på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005.

Det forventes på den baggrund, at sagen forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på om muligt at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Forslaget til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad har – ifølge Kommissionen – bl.a. til formål at sikre, at racisme og fremmedhad i alle medlemsstater kan straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning. Fælles strafferetlige definitioner og straffe har endvidere til formål at lette det retlige samarbejde og den gensidige retshjælp i straffesager.

Kommissionens oprindelige forslag er på baggrund af drøftelser i rådsregi ændret på en række punkter. Gennemgangen af indholdet nedenfor er baseret på det senest foreliggende udkast til rammeafgørelse.

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 1 til at kriminalisere følgende forsætlige handlinger:

- a) offentlig tilskyndelse til forskelsbehandling, vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse,
- b) de i litra a) nævnte handlinger ved offentlig udbredelse eller udsendelse af skrifter, billeder eller andet materiale,
- c) offentligt forsvar for, benægtelse af eller bagatellisering af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser som defineret i artikel 6, 7 og 8 i statuten for Den Internationale Straffedomstol rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse, og
- d) offentlig benægtelse eller bagatellisering af de forbrydelser, der er defineret i artikel 6 i Charteret for Den Internationale Krigsforbryderdomstol, og som er knyttet som bilag til London-aftalen af 8. april 1945 ("holocaust denial") rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse.

Efter artikel 2 skal medlemsstaterne sikre, at medvirken til de i artikel 1 opregnede handlinger er strafbart.

Artikel 3, stk. 1, indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1 og 2, straffes med sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning. Medlemsstaterne forpligtes endvidere efter artikel 3, stk. 2, til at sikre, at der for de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1, som minimum fastsættes en strafferamme på fængsel mellem 1 og 3 år.

Det følger af artikel 4, at medlemsstaterne skal sikre, at racistiske eller fremmedfjendske motiver betragtes som skærpende omstændigheder, eller at sådanne motiver alternativt tages i betragtning af domstolene ved strafudmålingen for andre lovovertrædelser end de, der er omfattet af rammeafgørelsen.

Artikel 5 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgørelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person, baseret på beføjelser til at repræsentere den juridiske person, til at træffe beslutninger på den juridiske persons vegne, eller til at udøve intern kontrol.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Bestemmelsen fastslår i stk. 3, at juridiske personers ansvar ikke udelukker strafferetlig forfølgning af fysiske personer, der begår en overtrædelse omfattet af rammeafgørelsen.

Det følger af stk. 4, at en ”juridisk person” defineres i overensstemmelse med national ret, idet stater og andre offentlige organer under udøvelse af offentligretlige beføjelser samt offentlige internationale organisationer dog ikke er omfattet.

Ifølge artikel 6 er medlemslandene forpligtede til at sikre, at der over for juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning. I tilfælde, hvor ansvaret er baseret på artikel 5, stk. 1, skal sanktionsmuligheden omfatte bøder. Herudover kan også andre sanktioner, som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud, forbud mod at udøve kommerciel virksomhed, anbringelse under retsligt tilsyn og likvidation efter retskendelse, være omfattet.

I artikel 7 fastslås det, at rammeafgørelsen ikke indebærer, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der strider mod deres forfatningsmæssige bestemmelser og grundlæggende principper om foreningsfrihed, pressefrihed og frihed til at udtrykke sig i andre medier eller regler om pressens rettigheder og ansvar samt om de proceduremæssige garantier herfor, når disse regler vedrører fastlæggelse eller begrænsning af ansvar.

Ifølge artikel 8 kan medlemsstaterne udelukke strafansvar for adfærd omfattet af:

- a) Artikel 1, når adfærden er rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe defineret under henvisning til religion, og dette ikke er et påskud for at rette handlinger mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe defineret under henvisning til race, hudfarve, herkomst eller national eller etnisk oprindelse.
- b) Artikel 1, litra a), når adfærden vedrører forskelsbehandling, og adfærden ikke udvises på en måde, der kan tilskynde til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1.
- c) Artikel 1, litra c) og d), når adfærden ikke udvises på en måde, der kan tilskynde til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1.
- d) Artikel 1, hvis adfærden ikke er truende, nedværdigende eller forhånende.

Herudover indeholder artikel 8, stk. 2, en bestemmelse om, at Rådet inden 2 år efter rammeafgørelsens implementeringsfrist skal revurdere artikel 8 med henblik på at overveje, om stk. 1, litra a), b) og c) skal opretholdes.

Endelig regulerer artikel 8, stk. 3, i hvilke situationer gensidig retshjælp for så vidt angår adfærd, som efter stk. 1, er udelukket for strafansvar, kan afvises under henvisning til kravet om dobbelt strafbarhed (dvs. kravet om, at det forhold, som sagen vedrører, skal være strafbart i både det anmodende og det anmodede land). Det følger således af forslaget til artikel 8, stk. 3, at en medlemsstat – hvor det i øvrigt er muligt i henhold til gældende retlige instrumenter om gensidig retshjælp i straffesager at afvise at yde gensidig retshjælp under henvisning til princippet om dobbelt strafbarhed – alene må anvende denne afvisningsgrund i forbindelse med de former for adfærd, som den har udelukket for strafansvar efter stk. 1, hvis den pågældende lovovertrædelse enten for en betydelig dels vedkommende er begået på medlemsstatens territorium eller et område, der ligestilles hermed, eller er begået uden for den anmodende stats territorium, og den anmodede stats lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for dens område.

Artikel 9 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at efterforskning eller retsforfølgning af handlinger omfattet af rammeafgørelsen ikke er betinget af anmeldelse fra den forurettede,

i det mindste i de groveste tilfælde, når lovovertrædelsen i øvrigt er begået på den pågældende medlemsstats territorium.

Artikel 10 indeholder bestemmelser om straffemyndighed og forpligter bl.a. den enkelte medlemsstat til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium. Herudover følger det af artikel 10, at en medlemsstat kan vælge at lade sin straffemyndighed omfatte tilfælde, hvor gerningsmanden er statsborger i den pågældende medlemsstat, eller hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, der har sit hovedsæde på den pågældende medlemsstats territorium.

Det fremgår endvidere af artikel 10, at hver medlemsstat skal sikre, at den har straffemyndighed, når lovovertrædelsen begås via et informationssystem, såvel i tilfælde, hvor gerningsmanden begår lovovertrædelsen, mens han opholder sig på medlemsstatens territorium, som i tilfælde, hvor lovovertrædelsen vedrører racistisk materiale, der er oplagret i et informationssystem på medlemsstatens område.

Endelig fremgår det af artikel 10, at medlemsstater, der endnu ikke udleverer egne statsborgere, skal have den fornødne straffemyndighed med hensyn til overtrædelser, der er omfattet af rammeafgørelsen, og som begås af egne statsborgere uden for eget territorium.

Artikel 11 vedrører gennemførelsen af rammeafgørelsen i national ret. I stk. 1, fastsættes datoen for, hvornår medlemsstaterne senest skal have gennemført de nødvendige nationale foranstaltninger i anledning af rammeafgørelsen. I lighed med andre rammeafgørelser skal medlemslandene efter stk. 2, foretage en afrapportering over for Rådets Generalsekretariat og Kommissionen om, hvorledes rammeafgørelsen er gennemført i national ret. Kommissionen udarbejder herefter en skriftlig rapport og på baggrund af denne vurderer Rådet, om medlemslandene har truffet de nødvendige foranstaltninger.

Efter artikel 12 ophæves den fælles aktion af 15. juli 1996.

Artikel 13 fastslår, at rammeafgørelsen gælder for Gibraltar.

Rammeafgørelsen træder efter artikel 14 i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Gældende dansk ret

3.1. Materielle bestemmelser

Straffelovens kapitel 27 (§§ 263-275) indeholder bestemmelser om freds- og ærekrænkelser.

Efter straffeloven § 266 b, stk. 1, straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed, jf. stk. 2.

Bestemmelsen i straffelovens § 266 b, stk. 1, blev indsat i straffeloven ved lov nr. 87 af 15. marts 1939. Bestemmelsen fik – bortset fra tilføjelsen af ordene ”seksuelle orientering” ved lov nr. 357 af 3. juni 1987 – sin nuværende formulering ved lov nr. 288 af 9. juni 1971. Lovændringen skulle gøre det muligt for Danmark at ratificere FN’s konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af enhver form for racediskrimination, jf. bekendtgørelse nr. 55 af 4. august 1972. Lovændringen byggede på en betænkning (nr. 553/1969) om forbud mod racediskrimination.

Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 309 af 17. maj 1995, hvor stk. 2 om propagandavirksomhed blev tilføjet. Af lovforslaget fremgår, at dette bl.a. skal ses på baggrund af de stadig mere fremtrædende tendenser til intolerance, fremmedhad og racisme både i Danmark og i udlandet, og at begivenheder i Danmark kan tages som tegn på, at nynazister – især fra Tyskland – opfatter Danmark som et fristed, hvorfra der kan udbredes litteratur m.v. med nazistiske og racistiske ytringer.

Det anføres i forslaget, at det navnlig for at imødegå, at Danmark bliver et fristed for udbredelse af nazistisk og racistisk propaganda, foreslås, at bøde udgår af strafferammen, hvis forholdet har karakter af propagandavirksomhed. Det anføres videre, at selv om den foreslåede § 266 b, stk. 2, således er begrundet i ønsket om en strengere reaktion over for grovere former for racistiske udtalelser eller meddelelser, er den ikke begrænset hertil. Bestemmelsen finder under tilsvarende omstændigheder også anvendelse over for de

øvrige ytringer, der omfattes af § 266 b (forhåelse m.v. på grund af religiøs overbevisning eller seksuel orientering).

Endelig anføres i lovforslaget, at den foreslåede bestemmelse i § 266 b, stk. 2, supplerer de almindelige strafudmålingsregler, navnlig straffelovens § 80. Når forholdet har karakter af propagandavirksomhed, følger det af stk. 2, at der alene kan idømmes frihedsstraf, medmindre andet undtagelsesvis følger af almindelige strafudmålingsregler.

Senest er § 266 b, stk. 2, ændret ved lov nr. 218 af 31. marts 2004, hvor ordet ”særligt” blev indsat foran ”skærpende omstændighed” dog uden at tilsigte ændringer i udmålingsniveauet.

I den ovennævnte betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination anføres, at udtalelser rettet mod en enkeltperson må bedømmes i henhold til straffelovens almindelige regler om freds- og ærekrænkelser, hvis sådanne udtalelser ikke kan ses som udtryk for forhåelse eller forfølgelse af den gruppe, til hvilken den pågældende hører.

Det fremgår i den forbindelse af straffelovens § 267, at den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

3.2. Medvirken

Efter straffelovens § 23 udvides den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse til at omfatte alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen.

3.3. Sanktionsfastsættelse

Spørgsmålet om straffastsættelse inden for en bestemmelses foreskrevne strafferamme er reguleret i straffelovens §§ 80-82. Bestemmelserne, der blev indsat ved lov nr. 218 af 31. marts 2004, har afløst den tidligere bestemmelse i straffelovens § 80 og lovfæster i øvrigt en række hensyn, som i almindelighed indgår ved straffastsættelsen i retspraksis. Det følger således af bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke med de nye bestemmelser er tilsigtet en ændring af udmålingspraksis.

§ 80 angiver de generelle hensyn, som skal indgå ved straffastsættelsen. Det følger af stk. 1, at der ved straffens fastsættelse under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden. Ved vurderingen af henholdsvis lovovertrædelsens grovhed og oplysninger om gerningsmanden skal der bl.a. tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne krænkelse og gerningsmandens bevæggrunde til denne, jf. stk. 2.

§§ 81-82 opregner i øvrigt de forhold, som i almindelighed skal indgå som henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder ved straffastsættelsen. Opregningen af henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder er ikke udtømmende, og der vil derfor kunne forekomme andre hensyn, som kan tillægges eksempelvis skærpende betydning.

Efter § 81, nr. 6, skal det i almindelighed tillægges strafskærpende betydning, hvis gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Det følger af bemærkningerne til bestemmelse, at den sigter på tilfælde, hvor forbrydelsens motiv helt eller delvist kan tilskrives disse forhold. Fortolkning af ordene ”etnisk oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende” skal ske med udgangspunkt i straffelovens § 266 b. Bestemmelsen er ikke begrænset til bestemte forbrydelsestyper eller tilfælde, hvor gerningsmandens motiv har været at true, forhåne eller nedværdige en person eller gruppe af personer. Bestemmelsen vil efter omstændighederne også kunne være anvendelig f.eks. på økonomisk kriminalitet, der begås med henblik på at støtte en racistisk organisation, som gerningsmanden er medlem af.

3.4. Strafansvar for juridiske personer

Der kan efter straffelovens § 306 pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel (§§ 25-27) for overtrædelser af straffeloven.

Det følger af straffelovens § 25, at juridiske personer kan straffes med bøde.

Endvidere følger det af straffelovens § 26, at strafansvar for selskaber m.v. omfatter enhver juridisk person, herunder bl.a. statslige myndigheder med mindre andet er bestemt. Statslige myndigheder kan dog alene straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private, jf. straffelovens § 27, stk. 2. Myndigheders bødeansvar omfatter således ikke handlinger, der må opfattes som led i myndighedsudøvelse.

Endelig følger det af straffelovens § 27, stk. 1, 1. pkt., at strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan.

Uagtet det i bemærkningerne til lov nr. 474 af 12. juni 1996, der fastsatte reglerne om strafansvar for juridiske personer i straffeloven, er forudsat, at virksomhedsansvaret som udgangspunkt er det primære, udelukker bestemmelserne ikke, at der tillige rejses tiltale mod en eller flere fysiske personer. I Retsudvalgets betænkning over lovforslaget afgivet den 7. maj 1996 (Folketingstidende 1995-96, Tillæg B, side 784) er det i øvrigt anført, at Retsudvalgets flertal har bemærket sig, at der ikke med lovforslaget er tilsigtet en indskrænkning i den hidtidige praksis om, at såvel en virksomhed som en overordnet kan straffes.

Rigsadvokaten har ved meddelelse nr. 5/1999 fastsat nærmere retningslinier til anklagemyndigheden om valg af ansvarssubjekt i tilfælde, hvor anklagemyndigheden finder at kunne gennemføre en straffesag mod en juridisk person og en eller flere enkeltpersoner i anledning af samme forhold. Det fremgår heraf, at der som udgangspunkt rejses tiltale mod den juridiske person som sådan, men at der tillige kan være anledning til at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, bl.a. såfremt den eller de pågældende har handlet forsætligt.

3.5. Straffemyndighed

Ifølge straffelovens § 6 hører under dansk straffemyndighed handlinger, som foretages i den danske stat, på dansk fartøj, som befinder sig uden for nogen stats folkeretligt anerkendte område, på dansk fartøj, som befinder sig på fremmed folkeretligt anerkendt område, af personer, der hører til fartøjet eller som rejsende følger med dette.

Efter straffelovens § 7 hører endvidere under dansk straffemyndighed handlinger, som en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, har foretaget uden for denne, for så vidt handlingen er foretaget uden for folkeretligt anerkendt statsområde, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder eller for så vidt handlingen er foretaget inden for sådant område, hvis den er strafbar også efter den dér gældende lovgivning.

Straffelovens § 8 indeholder en opregning af en række tilfælde, hvor handlinger uden for den danske stat hører under dansk straffemyndighed, uanset hvor gerningsmanden hører hjemme.

Efter straffelovens § 8, nr. 3, hører under dansk straffemyndighed handlinger foretaget uden for folkeretligt anerkendt statsområde, som krænker nogen, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, og handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder.

Under dansk straffemyndighed hører efter § 8, nr. 5, endvidere handlinger uden for den danske stat, uanset hvor gerningsmanden hører hjemme, når handlingen er omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Endelig hører handlinger uden for den danske stat, uanset hvor gerningsmanden hører hjemme, under dansk straffemyndighed efter § 8, nr. 6, når udlevering af sigtede til retsforfølgning i et andet land afslås, og handlingen, for så vidt den er foretaget inden for folkeretligt anerkendt statsområde, er strafbar efter den dér gældende lovgivning og den efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 1 år.

I betænkning nr.1377/1999 om børnepornografi og IT-efterforskning behandles bl.a. spørgsmålet om straffemyndighed, når der er tale om lovovertrædelser i form af salg og udbredelse af børnepornografi begået ved hjælp af Internettet.

Ifølge betænkningen må udbredelse af børnepornografisk materiale via Internettet utvivlsomt lokaliseres til det sted, hvor gerningsmanden opholder sig på det tidspunkt, hvor den pågældende lægger materialet ind på en webserver, der er forbundet med Internettet. En person, der i Danmark lægger børnepornografi ud på en webserver, vil således være undergivet dansk straffemyndighed efter straffelovens § 6, nr. 1, uanset om serveren befinder sig i udlandet, og uanset hvor i verden det pågældende materiale er tilgængeligt.

En sådan handling må ifølge betænkningen imidlertid antages også at kunne lokaliseres til den server, som materialet lægges ind på, og hvorfra den videre udbredelse herefter sker. Lægger en person, der befinder sig i Tyskland, børnepornografi ind på sin hjemmeside, der betjenes via en server i Danmark, er stedet, hvor handlingen (dvs. udbredelsen) må

anses for foretaget, ikke blot Tyskland, men også Danmark. Forholdet er dermed undergivet dansk straffemyndighed i medfør af straffelovens § 6, nr. 1.

Ovenstående betragtninger må antages ligeledes at gælde for den situation, hvor en person lægger materiale omfattet af straffelovens § 266 b ind på en webserver, der er forbundet med Internettet.

Endelig fremgår det af straffelovens § 9, at i de tilfælde, hvor en handling strafbarhed afhænger af eller påvirkes af en indtrådt eller tilsigtet følge, betragtes handlingen tillige som foretaget dér, hvor virkningen er indtrådt eller tilsigtet at skulle indtræde.

3.6. Efterforskning og påtale

Efter retsplejelovens § 742, stk. 2, iværksætter politiet efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, der forfølges af det offentlige er begået.

Det følger af straffelovens § 275, at lovovertrædelserne i straffelovens kapitel 27 om freds- og æreskrænkelser er undergivet privat påtale. Dette gælder dog ikke dem, der er nævnt i §§ 266, 266 a og 266 b. I de §§ 263-265 nævnte tilfælde kan offentlig påtale endvidere ske, når den forurettede anmoder herom.

Påtalekompetencen for overtrædelse af straffelovens § 266 b er tillagt statsadvokaten, jf. retsplejelovens § 719, stk. 2, nr. 2, og Rigsadvokatens meddelelse nr. 3/2002. Ved samme meddelelse, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/1995 bestemmes det imidlertid, at Rigsadvokaten skal underrettes om alle anmeldelser vedrørende overtrædelse af straffelovens § 266 b, der afvises i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1, eller § 749, stk. 2, 1. pkt.

Det bestemmes endvidere, at alle sager, hvori der er rejst sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, gennem statsadvokaten skal forelægges for Rigsadvokaten med indstilling om tiltalespørgsmålet. Hvis der rejses tiltale i sagen, skal politimesteren underrette statsadvokaten og Rigsadvokaten om afgørelsen i sagen. Hvis der sker helt eller delvis frifindelse, forelægges ankespørgsmålet gennem statsadvokaten for Rigsadvokaten.

For så vidt angår sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b, der er omfattet af medieansvarsloven, følger det af medieansvarslovens § 28, at afgørelse om tiltalerejsning træffes af Rigsadvokaten.

3.7. Gensidig retshjælp

Danmark har – med enkelte undtagelser – ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Der er således heller ikke fastsat særlige regler om, på hvilke betingelser Danmark kan yde retshjælp i straffesager.

Danmark har imidlertid bl.a. tiltrådt den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager (retshjælpskonventionen), og det følger af artikel 1 i konventionen, at de kontraherende parter forpligter sig til i overensstemmelse med konventionens bestemmelser i videst muligt omfang at yde hinanden bistand med henblik på retsforfølgning af forbrydelser.

Efter artikel 3 i konventionen skal den anmodede stat i overensstemmelse med national lovgivning efterkomme retsanmodninger, der vedrører en straffesag, og som fremsættes af den begærende stats judicielle myndigheder med henblik på fremskaffelse af beviser eller udlevering af bevismateriale, akter eller dokumenter. Retshjælpskonventionens artikel 3 omfatter ikke udtrykkeligt bistand til gennemførelse af telefonaflytning eller andre efterforskningskridt, der ikke var aktuelle, da konventionen blev vedtaget i 1959. Det afhænger således af den nationale retsorden, om anmodninger vedrørende sådanne efterforskningskridt imødekommes, jf. herved Justitsministeriets vejledning af 5. december 2001 om behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager (side 6).

Danmark har endvidere tiltrådt de tillægsprotokoller fra henholdsvis 1978 og 2001, som retshjælpskonventionen er blevet suppleret med, samt Schengen-konventionen fra 1990, som indeholder nærmere – og i forhold til retshjælpskonventionen – videregående bestemmelser om gensidig retshjælp, jf. lov nr. 418 af 10. juni 1997.

Herudover har Danmark sammen med de øvrige nordiske lande (Finland, Island, Norge og Sverige) indgået Den Nordiske Overenskomst af 26. april 1974 om gensidig retshjælp. Den nordiske overenskomst supplerer retshjælpskonventionen for så vidt angår fremsendelse af retsanmodninger, men overenskomsten regulerer ikke, i hvilket omfang retsanmodninger om ransagning og beslaglæggelse mv. skal imødekommes. Spørgsmål herom afgøres efter reglerne i Schengen-konventionens artikel 51.

Udover retshjælpskonventionen og Schengen-konventionen har Danmark ratificeret en række andre konventioner, der indeholder bestemmelser om gensidig retshjælp i særlige typer straffesager.

Danmark har endelig tiltrådt EU-retshjælpskonventionen fra 2000, som indeholder bestemmelser om formkrav og fremgangsmåde ved udførelse af anmodninger om gensidig retshjælp samt materielle regler for anmodninger om visse særlige former for gensidig retshjælp. EU-rets-hjælpskonventionen er gennemført ved lov nr. 258 af 8. maj 2002. EU-retshjælpskonventionen er dog endnu ikke trådt i kraft i Danmark, idet en række EU-medlemsstaters ratifikation af konventionen mangler. Hvad angår tillægsprotokollen (fra oktober 2001) til EU-retshjælpskonventionen, er denne på nuværende tidspunkt ikke ratificeret af alle EU-medlemslandene.

Uagtet retsplejeloven ikke indeholder særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske retsanmodninger om fremskaffelse af bevismateriale, antages det med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningskridt i Danmark kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat. De relevante efterforskningskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven.

Dette indebærer bl.a., at en udenlandsk anmodning om iværksættelse af efterforskningskridt i form af f.eks. ransagning, beslaglæggelse eller edition, vil kunne imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kan iværksættes i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning. Gennemførelse af udenlandske retshjælpsanmodninger er endvidere betinget af, at det forhold, som efterforskningen vedrører, er strafbart efter dansk lovgivning (krav om dobbelt strafbarhed), og at forholdet er undergivet offentlig påtale. I visse tilfælde er det desuden en forudsætning, at lovovertrædelsen kan medføre en nærmere angiven minimumsstraf (strafferammekravet).

Der gælder ikke efter de internationale konventioner en absolut pligt for det anmodede land til at gennemføre en anmodning om retshjælp i form af fremskaffelse af bevismateriale.

Retshjælpskonventionens artikel 2 (sammenholdt med tillægsprotokollen fra 1978, artikel 2) indeholder således en række afslagsgrunde.

Den anmodede stat kan endvidere efter retshjælpskonventionens artikel 5 ved at afgive en erklæring til Det Europæiske Råds generalsekretær i forbindelse med undertegnelsen af konventionen eller ved deponeringen af sit ratifikations- eller tiltrædelsesdokument forbeholde sig, at retsanmodninger om ransagning eller beslaglæggelse kun skal efterkommes, når den

forbrydelse, som har givet anledning til retsanmodningen, er strafbar efter såvel den begærende som den anmodede stats lovgivning (dobbelt strafbarhed) (litra a)), eller den forbrydelse, som har givet anledning til retsanmodningen, kan medføre udlevering efter det anmodede lands lovgivning (litra b)), eller at efterkommelsen af retsanmodningen er forenelig med den anmodede stats lovgivning (litra c)).

Danmark har afgivet erklæring om, at en retsanmodning om ransagning eller beslaglæggelse vil kunne afslås, hvis betingelserne i artikel 5, litra a) og c), i retshjælpskonventionen ikke er opfyldt i den konkrete sag. Danmark kan således bl.a. afslå at gennemføre retsanmodninger om ransagning og beslaglæggelse under henvisning til, at den forbrydelse, som har givet anledning til retsanmodningen, ikke er strafbar i Danmark.

For så vidt angår anmodninger om retshjælp i henhold til Schengen-konventionen, følger det af artikel 51, at de kontraherende parter ikke må stille andre betingelser for efterkommelse af retsanmodninger om ransagning og beslaglæggelse end, at den handling, der ligger til grund for retsanmodningen, efter begge kontraherende parters lovgivning skal kunne straffes med frihedsstraf eller sikkerhedsforanstaltning af en varighed på mindst 6 måneder, eller den skal efter den ene kontraherende parts lovgivning kunne straffes tilsvarende og efter den anden kontraherende parts lovgivning kunne afgøres som en overtrædelse af bestemmelser af administrative myndigheder, hvis afgørelse kan indankes for en domstol med kompetence i straffesager. Der kan endvidere stilles krav om, at efterkommelse af retsanmodningen skal være forenelig med den anmodede stats lovgivning.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Efter straffelovens § 266 b (racisme-paragraffen) straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Artikel 1 i udkastet til rammeafgørelse indeholder en opregning af en forholdsvis bred række handlinger, som medlemsstaterne forpligtes til at kriminalisere. Herudover indeholder artikel 8 en række former for adfærd, som medlemsstaterne kan udelukke fra strafansvar, hvis adfærden ikke udøves under bestemte forudsætninger.

Ifølge artikel 8, stk. 1, litra d), kan medlemsstaterne således udelukke strafansvar for adfærd omfattet af artikel 1, hvis adfærden ikke er truende, nedværdigende eller forhånende. Bestemmelsen fastsætter dermed en række kvalificerende omstændigheder, som

medlemsstaterne kan vælge at lade være en forudsætning for strafbar adfærd. Det er på denne baggrund vurderingen, at de i artikel 1 opregnede handlinger sammenholdt med artikel 8, stk. 1, litra d), i det foreliggende udkast til rammeafgørelse må anses for omfattet af straffelovens § 266 b.

Det bemærkes i den forbindelse, at beskyttelsessubjektet, således som det er formuleret i artikel 1 (... medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse), antages at være omfattet af straffelovens § 266 b, idet denne bestemmelse udover at beskytte persongrupper tillige omfatter udtalelser rettet mod enkeltpersoner for så vidt udtalelsen kan ses som et udtryk for forhånelser eller forfølgelse af den gruppe, til hvilken den pågældende hører, jf. forarbejderne til bestemmelsen.

Herudover opfylder straffelovens § 266 b forslaget strafferammekrav på fængsel mellem 1 og 3 år.

For så vidt angår artikel 4 i udkastet til rammeafgørelse om racistiske og fremmedfjendske motiver fremgår det af den generelle regel om straffastsættelse i straffelovens § 80, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed, herunder bl.a. den med lovovertrædelsen forbundne krænkelse, og til oplysninger om gerningsmandens person, herunder bl.a. hans bevæggrunde til denne. Endvidere fremgår det af straffelovens § 81, nr. 6, at det i almindelighed tillægges strafskærpende betydning, hvis gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Racistiske eller fremmedfjendske motiver til en bestemt lovovertrædelse vil således også efter dansk ret kunne tillægges skærpende betydning ved strafudmålingen. En gennemførelse af artikel 4 i dansk ret, således som bestemmelsen er formuleret i det foreliggende udkast, skønnes derfor ikke at nødvendiggøre lovændringer.

Rammeafgørelsens artikel 8, stk. 3, (om begrænset anvendelse af princippet om dobbelt strafbarhed som afslagsgrund for retsanmodninger) vurderes derimod at kræve lovændringer i sin nuværende udformning, idet bestemmelsen indebærer, at den adgang Danmark nu har for at afslå retsanmodninger om tvangsindgreb under henvisning til, at forholdet ikke ville være strafbart efter dansk ret, begrænses.

De øvrige bestemmelser i det foreliggende forslag til rammeafgørelse, herunder det foreliggende forslags bestemmelser om juridiske personer ansvar, iværksættelse af retsforfølgning samt straffemyndighed skønnes ikke at nødvendiggøre lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

5.1. Høring over Kommissionens oprindelige forslag af 28. november 2001

Kommissionens oprindelige forslag af 28. november 2001 har tillige med et grundnotat om det oprindelige forslag været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitietschefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination samt Rådet for Etniske minoriteter.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar *vedrørende det oprindelige forslag til rammeafgørelse* fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitietschefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Præsidenten for Vestre Landsret har tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening bemærker, at en gennemførelse af forslaget vil indebære, at Danmark skal ændre straffelovgivningen, herunder kriminalisere forhold, der ikke tidligere har været kriminaliseret og indføre sanktioner, der er ukendte i Danmark, og som synes at ligge fjernt fra dansk retstradition. Den Danske Dommerforening finder det i den forbindelse betydningsfuldt, at forslaget med henblik på at begrænse risikoen for fortolkningstvivel i eventuel ny lovgivning søger at anvende en terminologi, der allerede er kendt i dansk straffelovgivning.

Præsidenten for Københavns Byret tilslutter sig Den Danske Dommerforenings bemærkninger.

Datatilsynet anfører, at forslaget ikke giver anledning til databeskyttelsesretlige betænkeligheder.

Rigsadvokaten bemærker i relation til artikel 2, at spørgsmål om jurisdiktionskompetence bør reguleres i artikel 12.

For så vidt angår artikel 3 finder Rigsadvokaten ikke, at definitionen af racisme og fremmedhad er formuleret på en dækkende og hensigtsmæssig måde. Rigsadvokaten peger i den forbindelse på, at definitionen i stedet bør tage udgangspunkt i lignende definitioner, som for eksempel findes i udkastet til tillægsprotokollen til Europarådets Konvention om IT-kriminalitet og FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

For så vidt angår artikel 4 er Rigsadvokaten af den opfattelse, at bestemmelsen er formuleret således, at det ikke klart fremgår, hvilken adfærd medlemsstaterne skal kriminalisere. Rigsadvokaten anfører, at kriminaliseringsforpligtelsen bør formuleres meget præcist, da formuleringerne skal danne grundlag for fastlæggelse af gerningsindhold i straffebestemmelser. Rigsadvokaten anfører endvidere, at forpligtelserne bør formuleres således, at det er muligt i retsanvendelsen at tage fornødent hensyn til informations- og ytringsfriheden og andre grundlæggende rettigheder, ligesom nødvendigheden og berettigelsen af at inddrage disse hensyn i retsanvendelsen efter Rigsadvokatens opfattelse bør fremgå af rammeafgårelsen. Endelig er Rigsadvokaten enig i, at en gennemførelse af artikel 4 vil nødvendiggøre lovændringer.

I relation til artikel 6 finder Rigsadvokaten ikke en detaljeret regulering af de sanktioner, der skal kunne idømmes, hensigtsmæssig. Efter Rigsadvokatens opfattelse bør rammeafgårelsen alene indeholde minimumskrav til, hvilke sanktioner der skal fastsættes.

For så vidt angår artikel 9 om juridiske personers ansvar, anfører Rigsadvokaten, at bestemmelsen efter Rigsadvokatens opfattelse vil nødvendiggøre lovændringer, idet juridiske personer i medfør af straffelovens § 306 alene ifalder ansvar for overtrædelser af straffeloven, i det omfang lovovertrædelserne er sket for at skaffe den juridiske person vinding.

Politidirektøren i København anfører i relation til artikel 4, litra e), at det bør præciseres i hvilket omfang journalister og redaktører kan drages til ansvar for de i bestemmelsen opregnede handlinger.

Rigspolitichefen oplyser, at Rigspolitichefens indberetningsordning vedrørende kriminelle forhold og hændelser, der kan have racistisk baggrund, ved rundskrivelse af 18. december 2001 er ændret på flere måder. Indberetningsordningens beskrivelse af kravene til de omfattede kriminelle forholdes baggrund er herefter i overensstemmelse med definitionen af racisme og fremmedhad i rammeafgørelsens artikel 3.

For så vidt angår artikel 15 vedrørende udveksling af oplysninger finder Rigspolitichefen rækkevidden uklar.

Nævnet for Etnisk Ligestilling støtter det overordnede formål med rammeafgørelsen, idet Nævnet blandt andet henviser til, at udviklingen inden for IT-området har gjort det muligt at udsprede racisme og fremmedhad over landegrænserne.

Nævnet for Etnisk Ligestilling finder det endvidere positivt, at benægtelse af holocaust og medvirken til en racistisk eller fremmedfjendsk organisations kriminelle virksomhed vil skulle kriminaliseres.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at Rådet tager skridt til at vedtage en rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad. Centret anfører, at disse forbrydelser udgør alvorlige krænkelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed. Forslaget til rammeafgørelse sigter mod at styrke den fælles retshåndhævelse, og det retlige samarbejde er væsentligt i den henseende.

Centret finder ikke, at forslaget går videre end allerede eksisterende krav i internationale menneskerettighedskonventioner.

Derimod finder Centret, at rammeafgørelsen på enkelte punkter ikke har samme rækkevidde som de bestemmelser i FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination, der vedrører racisme og fremmedhad.

Centret anfører i den forbindelse, at FN-konventionens anvendelsesområde bl.a. er videregående i forhold til rammeafgørelsens artikel 4, litra f), idet konventionen indeholder en forpligtelse til at forbyde racistiske organisationer.

Centret anfører desuden, at forslaget indledning (præambel) ud fra en retspolitisk betragtning vil kunne styrkes, hvis det heri understreges, at racebegrebet er en sociologisk konstruktion.

Advokatrådet anfører, at Rådet støtter tiltag til bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

For så vidt angår kriminaliseringsforpligtelsen i artikel 4, litra a)-e), anfører Advokatrådet, at bestemmelserne efter Rådets opfattelse indebærer, at der må foretages justeringer i straffelovgivningen, herunder navnlig straffelovens § 266 b, og at sådanne ændringer vil indebære en indskrænkning af ytringsfriheden i forhold til de regler, der gælder i dag.

For så vidt angår artikel 6, stk. 4, vedrørende supplerende eller alternative sanktioner udtaler Advokatrådet sig imod at fastsætte regler om fratagelse af borgerlige eller politiske rettigheder og indbetaling til velgørenhedsorganisationer.

Herudover bemærker Advokatrådet, at Rådet er skeptisk over for artikel 14 om politiske forbrydelser og artikel 15 om udveksling af oplysninger.

5.2. Høring over udkastet fra februar 2003

Udkastet til rammeafgørelse fra februar 2003 har tillige med et nyt notat om udkastet været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination samt Rådet for Etniske minoriteter.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International og Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination.

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark og Advokatrådet har alle tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Landsforeningen af beskikkede advokater har på grund af den korte høringsfrist ikke set sig i stand til at besvare høringen rettidigt.

Rigsadvokaten har tilkendegivet, at bestemmelsen i artikel 8, stk. 3, bør slettes eller subsidiært erstattes med en generel formulering om, at medlemsstaterne skal sikre et effektivt strafferetligt samarbejde om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

Amnesty International har udtrykt generel tilfredshed med det foreliggende forslag til rammeafgørelse, idet organisationen finder det vigtigt, at racisme og fremmedhad kan straffes i alle medlemsstater med sanktioner, der er effektive og står i rimeligt forhold til overtrædelsen, ligesom organisationen støtter, at forskelsbehandling er omfattet af rammeafgørelsen.

Amnesty International finder dog samtidig, at rammeafgørelsen vil kunne styrkes, hvis en forpligtelse til at forbyde racistiske organisationer bliver indskrevet i rammeafgørelsen i lighed med bestemmelserne herom i FN's konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af enhver form for racediskrimination.

Endvidere udtrykker Amnesty International betænkeligheder ved artikel 8, stk. 1, litra a), hvorefter medlemsstaterne kan udelukke strafansvar, når en given adfærd er rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe defineret under henvisning til religion. Organisationens henviser i den forbindelse til, at det i FN's erklæring af 25. november 1981 om afskaffelse af alle former for intolerance og forskelsbehandling baseret på religion og tro erklæres, at stater skal indføre lovgivning, der forbyder diskrimination på baggrund af religion.

Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination har tilkendegivet, at man fortsat fuldt ud støtter forslaget til rammeafgørelsen. Centeret anfører dog, at Danmark efter centerets opfattelse bør arbejde for, at bestemmelsen i artikel 8, stk. 1, litra d), slettes eller – hvis dette ikke kan lade sig gøre – at man undlader at gøre brug af bestemmelsen, idet navnlig den såkaldte holocaust denial, jf. artikel 1, litra d), efter centerets opfattelse bør være strafbar, uanset om det kan karakteriseres som truende, forhånende eller nedværdigende.

6. Nærhedsprincippet

Som anført under pkt. 2 har forslaget til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad bl.a. til formål at sikre, at racisme og fremmedhad i alle medlemsstater kan straffes med

sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning. Fælles strafferetlige definitioner og straffe har endvidere til formål at lette det retlige samarbejde og den gensidige retshjælp i straffesager.

Forslaget indebærer ikke, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der strider mod deres forfatningsmæssige bestemmelser og grundlæggende principper om foreningsfrihed, pressefrihed og frihed til at udtrykke sig i andre medier.

Forslaget til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad vurderes ikke at give anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser *fra* de øvrige medlemsstater *om disses* holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet set positiv over for det foreliggende udkast til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 4. juli 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2002 og til Folketingets Retsudvalg den 18. februar 2002.

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. november 2002.

Herudover blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002. Sagen var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet.

Sagen har endvidere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 27.-28. februar 2003 og *den 24. februar 2005*.

Dagsordenspunkt 4: Gennemførelsen af princippet om tilgængelighed

Nyt notat.

Resumé

Af det såkaldte Haag-program til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU fremgår det, at udveksling af oplysninger mellem retshåndhavende myndigheder i EU fremover skal bygge på princippet om tilgængelighed. Det forventes, at det luxembourgske formandskab på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 vil lægge op til en politisk drøftelse – og eventuelt overordnet politisk beslutning – om, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres. Sagen giver på det foreliggende grundlag ikke anledning til overvejelser vedrørende nærhedsprincippet. Drøftelserne af, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres, vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om medlemslandenes holdninger til spørgsmålet. Fra dansk side hilser man en politisk drøftelse – og en eventuelt overordnet politisk beslutning – om, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres, velkommen, idet man grundlæggende er af den opfattelse, at princippet bør gennemføres ved i videst muligt omfang at styrke allerede eksisterende strukturer for udveksling af oplysninger på retshåndhævelsesområdet.

1. Baggrund

Af det flerårige arbejdsprogram på området for retlige og indre anliggender (det såkaldte Haag-program), som Det Europæiske Råd godkendte på sit møde den 5. november 2004, fremgår det, at udveksling af oplysninger mellem retshåndhavende myndigheder i EU fremover skal bygge på princippet om tilgængelighed.

Den overordnede idé bag princippet om tilgængelighed er – ifølge arbejdsprogrammet – at en retshåndhavende myndighed i en medlemsstat, som har brug for oplysninger for at kunne varetage sine opgaver, overalt i EU kan indhente disse i en anden medlemsstat, og at den retshåndhavende myndighed i den anden medlemsstat, der ligger inde med disse oplysninger, udleverer dem til det angivne formål under hensyntagen til behovene i forbindelse med den igangværende efterforskning i den pågældende stat.

Det fremgår af arbejdsprogrammet, at princippet om tilgængelighed bør være gennemført den 1. januar 2008.

I arbejdsprogrammet anmodes Kommissionen om at udarbejde forslag til gennemførelse af princippet om tilgængelighed inden udgangen af 2005. Kommissionen har i den anledning henholdsvis den 9. november 2004 og den 2. marts 2005 afholdt møder med deltagelse af nationale eksperter på retshåndhævelsesområdet, hvor perspektiverne for gennemførelsen af tilgængelighedsprincippet er blevet drøftet.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 vil lægge op til en politisk drøftelse – og eventuelt en overordnet politisk beslutning – om, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres.

2. Indhold

En drøftelse af, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres, forventes bl.a. at ville omfatte spørgsmålet om, hvilke myndigheder, f.eks. politi, toldmyndigheder, retlige institutioner eller andre, der bør omfattes af princippet, hvilke typer oplysninger, som skal stilles til rådighed, i hvilke situationer medlemsstater skal kunne afslå at stille oplysninger til rådighed, f.eks. af hensyn til nationale efterforskninger, til hvilke formål udvekslede oplysninger skal kunne anvendes i modtagerlandet og hvordan man sikrer et tilstrækkeligt niveau af databeskyttelse.

Det forventes, at diskussionen i den forbindelse navnlig vil blive fokuseret på, hvorledes der – formentlig i forhold til særligt udvalgte typer af oplysninger – kan ske en effektivisering og forenkling af eksisterende procedurer for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, om der bør skabes øget adgang for medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder til eksisterende EU-databaser, om der bør etableres gensidig adgang til eller sammenkobling af nationale databaser, herunder i form af online adgang, og om der bør oprettes nye centrale EU-databaser.

I lyset af drøftelserne på det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 27.-28. januar 2005 og ekspertmøderne afholdt af Kommissionen den 9. november 2004 og den 2. marts 2005, jf. ovenfor under pkt. 1, forventes det, at formandskabet bl.a. vil lægge op til, at man drøfter muligheden for at oprette et såkaldt centralt indekssystem, som skal have til formål at give de retshåndhævende myndigheder i medlemsstaterne et hurtigt overblik over, hvilke medlemsstater og EU-institutioner, der kan være i besiddelse af relevante oplysninger. Indekssystemet forventes udelukkende at skulle indeholde oplysninger om, hvilke medlemsstater eller EU-institutioner, som ligger inde med efterforskningsoplysninger, f.eks. om specifikke personer eller køretøjer, i deres registre

(hit/no hit-system). Derimod vil databasen ikke indeholde selve oplysningerne. Indekssystemet vil løbende skulle opdateres af medlemsstaterne og de relevante EU-institutioner.

3. Gældende dansk ret

Justitsministeriet finder på nuværende tidspunkt – hvor Kommissionen ikke har fremlagt forslag, og hvor der i øvrigt ikke er taget stilling til, hvorledes tilgængelighedsprincippet bør gennemføres – ikke anledning til at redegøre for det ganske omfattende regelsæt, som findes på området.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Justitsministeriet finder på nuværende tidspunkt – hvor Kommissionen ikke har fremlagt forslag, og hvor der i øvrigt ikke er taget stilling til, hvorledes tilgængelighedsprincippet bør gennemføres – ikke anledning til at redegøre for mulige lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Sagen har på nuværende tidspunkt ikke været sendt i høring.

6. Nærhedsprincippet

Sagen giver på det foreliggende grundlag ikke anledning til overvejelser vedrørende nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de andre medlemslandes holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side hilser man en politisk drøftelse – og eventuelt overordnet politisk beslutning – om, hvorledes princippet om tilgængelighed bør gennemføres, velkommen, idet man grundlæggende er af den opfattelse, at princippet bør gennemføres ved i videst

muligt omfang at styrke allerede eksisterende strukturer for udveksling af oplysninger på retshåndhævelsesområdet.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har på nuværende tidspunkt ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 5: Taskforcen af europæiske politichefer

Nyt notat.

Resumé

Taskforcen af Europæiske Politichefer har på et møde den 8. februar 2005 drøftet, hvorledes der kan ske en styrkelse af det operationelle samarbejde inden for rammerne af Taskforcen (det såkaldte COSPOL-projekt). Taskforcen har udarbejdet en rapport herom, som forventes at blive præsenteret af formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005. Sagen ses ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og den ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemslandes holdninger til sagen. Fra dansk side vil man tage en præsentation af rapporten om operationelt samarbejde fra Taskforcen af Europæiske Politichefer til efterretning.

1. Baggrund

Taskforcen af Europæiske politichefer (PCTF) er etableret i henhold til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tampere den 15.-16. oktober 1999. PCTF mødes halvårligt for i samarbejde med Europol at udveksle erfaringer, oplysninger om bedste praksis og information om aktuelle tendenser i den grænseoverskridende kriminalitet mv.

Som led i EU's indsats mod terrorisme har stats- og regeringscheferne i Det Europæiske Råd bl.a. besluttet at styrke det operationelle politisamarbejde mellem medlemslandene. I lyset heraf har spørgsmålet om en styrkelse af PCTF's operationelle kapacitet været drøftet i Rådet, som har vedtaget en række rådskonklusioner på sit møde den 19. november 2004. Disse konklusioner indebærer bl.a., at PCTF knyttes tættere til Europol.

På et møde i PCTF den 8. februar 2005 blev det drøftet, hvorledes der på bestemte kriminalitetsområder kan ske en styrkelse af det operationelle samarbejde inden for rammerne af Task Forcen (det såkaldte COSPOL-projekt).

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 vil orientere om det møde, der blev afholdt i Taskforcen af Europæiske Politichefer

den 8. februar 2005 samt den rapport om operationelt samarbejde, som i den forbindelse er udarbejdet af Taskforcen.

- **Indhold**

Som nævnt ovenfor har PCTF på et møde den 8. februar 2005 drøftet, hvorledes der på bestemte kriminalitetsområder kan ske en styrkelse af det operationelle samarbejde inden for rammerne af Taskforcen.

De områder, hvor det som led i Cospol-projektet er besluttet at iværksætte handlingsplaner, omfatter valutaforfalskning, børnepornografi, syntetiske stoffer, østeuropæisk kriminalitet samt terrorisme. Herudover er det tanken, at der også skal iværksættes en handlingsplan vedrørende organiseret kriminalitet fra det vestlige Balkan, men her er overvejelserne i PCTF endnu ikke tilendebragt.

På mødet i PCTF blev det endvidere drøftet, hvorledes det videre arbejde med og opfølgning på COSPOL-projektet bør tilrettelægges.

- **Gældende dansk ret**

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret på området.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Sagen ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Sagen har ikke været sendt i høring.

- **Nærhedsprincippet**

Sagen ses ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side vil man tage en præsentation af rapporten om operationelt samarbejde fra Taskforcen af Europæiske Politichefer til efterretning.

- **Europa-Parlamentet**

Sagen er ikke forelagt for Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2004.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen om rådskonklusioner om styrkelse af det operationelle politisamarbejde inden for EU blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.

Dagsordenspunkt 6: Resolution vedrørende Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en samlet EU-politik mod korruption

Nyt notat.

Resumé

Den 28. maj 2003 vedtog Kommissionen en meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en samlet EU-politik mod korruption. Det tidligere nederlandske formandskab fremlagde i lyset heraf et udkast til en rådsresolution, hvori Rådet hilser meddelelsen velkommen, tilslutter sig konklusionerne om hovedelementerne i EU's fremtidige politik mod korruption og opfordrer medlemsstaterne og Rådets arbejdsgrupper til at være opmærksomme på meddelelsens anbefalinger. Resolutionsudkastet rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og det har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om medlemslandenes holdninger til resolutionsudkastet. Fra dansk side er man generelt positiv overfor resolutionsudkastet.

2. Baggrund

Den 28. maj 2003 vedtog Kommissionen en meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en samlet EU-politik mod korruption.

I meddelelsen påpeger Kommissionen, at det er nødvendigt på EU-plan at foretage en mere samlet og tværfaglig indsats over for korruption og konkluderer, at EU's fremtidige politik mod korruption bør bestå af følgende hovedelementer:

- Der bør være et stærkt politisk engagement mod alle former for korruption på højeste niveau i EU-institutionerne.
- Anvendelsen af de eksisterende instrumenter til bekæmpelse af korruption bør styrkes bl.a. ved, at Fællesskabet tiltræder Sættelsen af Stater mod Korruption (GRECO).

- EU's medlemsstater bør udvikle og forbedre hjælpemidlerne til efterforskning og afsætte mere specialiseret personale til korruptionsbekæmpelse.
- Medlemsstaterne og EU-institutionerne og -organerne bør øge bestræbelserne på at bekæmpe korruption, der skader Fællesskabets finansielle interesser.
- De fælles standarder for integritet i den offentlige forvaltning i hele EU bør videreudvikles på EU-plan.
- Medlemsstaterne og Kommissionen bør støtte den private sektor i dens bestræbelser på at styrke virksomhedernes integritet og ansvarlighed.
- Bekæmpelsen af politisk korruption og ulovlig finansiering af arbejdsmarkedets parter og andre interessegrupper bør styrkes på EU- og medlemsstatsniveau.
- Tiltrædelses- og kandidatlandene og andre tredjelande skal bistås i deres bestræbelser på at udarbejde og gennemføre nationale strategier for korruptionsbekæmpelse.
- EU skal sikre, at bekæmpelsen af korruption fortsat er en integreret del af EU's udenrigs- og handelspolitik.

I anledning af meddelelsen fremlagde det nederlandske formandskab den 23. november 2004 et udkast til en rådsresolution, hvori Rådet hilser meddelelsen velkommen, tilslutter sig konklusionerne om hovedelementerne i EU's fremtidige politik mod korruption og opfordrer medlemsstaterne og Rådets arbejdsgrupper til at være opmærksomme på meddelelsens anbefalinger.

Det forventes, at resolutionsudkastet vil blive forelagt for Rådet (retlige og indre anliggender) på dets møde den 14. april 2005 med henblik på vedtagelse.

- **Indhold**

I udkastet til Rådets resolution hilses Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en samlet EU-politik mod korruption velkommen, idet Rådet samtidig udtrykker sin tilfredshed med, at der

siden vedtagelsen af meddelelsen er gennemført en række væsentlige retsakter på området for korruptionsbekæmpelse, herunder både i EU og i FN.

Rådet noterer sig, at meddelelsen berører mange forskellige emneområder og problemstillinger og opfordrer alle de relevante arbejdsgrupper i Rådet til at være opmærksom på meddelelsen og dens anbefalinger.

Rådet tilslutter sig meddelelsens konklusioner vedrørende hovedelementerne i EU's fremtidige politik mod korruption, jf. ovenfor, og noterer sig de af Kommissionen foreslåede principper for forbedring af bekæmpelsen af korruption i tiltrædelses- og kandidatlandene og andre tredjelande.

Rådet opfordrer medlemslandene til – i det omfang de endnu ikke har gjort det - at ratificere og implementere en række internationale instrumenter på området.

For så vidt angår behovet for bedre kontrol- og evalueringsmekanismer foreslår Rådet, at Kommissionen overvejer forskellige løsninger, herunder bl.a. muligheden for EU's deltagelse i GRECO-samarbejdet. Det er dog væsentligt, at overlapning mellem internationale aktiviteter i videst muligt omfang undgås.

Endelig besluttet det, at fremsende Kommissionens meddelelse og Rådets resolution til Det Europæiske Råd.

- **Gældende dansk ret**

Resolutionsudkastet giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret på området.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Resolutionsudkastet har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Sagen har ikke været i høring.

- **Nærhedsprincippet**

Resolutionsudkastet ses ikke at berøre nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de andre medlemslandes holdninger til udkastet til rådsresolutionen.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side er man generelt positiv over for resolutionsudkastet.

- **Europa-Parlamentet**

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Resolutionsudkastet har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 7: Europols årsrapport 2004

Nyt notat.

Resumé

Europols Styrelsesråd vedtager hvert år en rapport omhandlende Europols aktiviteter i det forudgående år. Den foreliggende rapport indeholder en beskrivelse af de aktiviteter, der fandt sted i Europol-regi i 2004. Rapporten rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og den har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til rapporten. Fra dansk side vil man kunne godkende rapporten.

3. Baggrund

I medfør af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, skal Europols Styrelsesråd vedtage en rapport vedrørende Europols aktiviteter i det forudgående år. Ligeledes i medfør af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, skal årsrapporten herefter forelægges for Rådet efter proceduren i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union.

Europols årsrapport for 2004 blev godkendt af Europols Styrelsesråd på et møde den 22.-23. marts 2005, og årsrapporten forventes forelagt for Rådet til godkendelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005.

- **Indhold**

Europols årsrapport for 2004 indeholder en beskrivelse af de aktiviteter, der fandt sted i Europol-regi i 2004.

Europols årsrapport for 2004 nævner bl.a. følgende væsentlige aktiviteter:

- Integration af de nye medlemsstater i Europol
- Genetableringen af the Counter Terrorism Task Force
- Bekæmpelse af Østeuropæisk Organiseret kriminalitet, herunder særligt albanske bander
- Indsats mod rockere

- **Gældende dansk ret**

Sagen har ingen betydning for dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Der har ikke været foretaget høring i anledning af sagen.

- **Nærhedsprincippet**

Årsrapporten for 2004 rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til rapporten.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side kan man tilslutte sig, at Rådet godkender rapporten.

- **Europa-Parlamentet**

Årsrapporten for 2004 har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2004.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Årsrapporten for 2004 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 8: Europols arbejdsprogram for 2006

Nyt notat.

Resumé

Europols Styrelsesråd vedtager hvert år en plan over Europols fremtidige aktiviteter, og der er på denne baggrund udarbejdet et udkast til Europols arbejdsprogram for 2006. Udkastet til arbejdsprogram omhandler projekter og aktiviteter, der er udpeget af Europols medlemslande som prioriteter for Europols arbejde. Arbejdsprogrammet rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og det har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til arbejdsprogrammet. Fra dansk side vil man kunne godkende arbejdsprogrammet.

4. Baggrund

I medfør af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, vedtager Europols Styrelsesråd hvert år en plan over Europols fremtidige aktiviteter. Det følger endvidere af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, at arbejdsprogrammet forelægges for Rådet efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Udkastet til Europols arbejdsprogram for 2006 behandles på et møde i Europols Styrelsesråd den 22.-23. marts 2005.

Det forventes, at Europols arbejdsprogram for 2006 vil blive forelagt for Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på godkendelse.

• Indhold.

Europols arbejdsprogram for 2006 er udarbejdet på grundlag af Europol-konventionens bestemmelser om Europols kompetence, udkastet til Europols budget for 2006 og den flerårige strategiske plan for Europol, der udarbejdes til brug for vedtagelsen af de årlige budgetter.

Arbejdsprogrammet er begrænset til projekter og aktiviteter, der er udpeget af Europols medlemslande som prioriteter for Europols arbejde, med henblik på at styrke Europols operationelle støttefunktion i forhold til medlemslandene og at styrke Europols rolle som et ekspert- og rådgivningscenter for Den Europæiske Unions organer.

- **Gældende dansk ret**

Arbejdsprogrammet har ingen betydning for dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Arbejdsprogrammet har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

- **Nærhedsprincippet**

Arbejdsprogrammet rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandenes holdning til Europols arbejdsprogram for 2006.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side vil man kunne godkende Europols arbejdsprogram for 2006.

- **Europa-Parlamentet**

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 9: Europols budget for 2006

Nyt notat.

Resumé

Det forventes, at et udkast til Europols budget for 2006 vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på vedtagelse. Udkastet til Europols budget for 2006 er på cirka € 66.000.000 (svarende til cirka 491 mio. kr.), hvilket stort set svarer til budgettet for 2005. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og den har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Danmarks bidrag til Europols budget for 2006, som udgør ca. 7,4 mio. kr., afholdes af Rigspolitechefen inden for de bevillingsmæssige rammer. Fra dansk side vil man se positivt på udkastet til Europols budget for 2006.

5. Baggrund

I medfør af Europol-konventionens artikel 35 skal Rådet vedtage Europols budget senest den 30. juni året før regnskabsårets påbegyndelse.

Udkastet til Europols budget for 2006 forventes godkendt på et møde i Europols Styrelsesråd den 22.-23. marts 2005.

Det forventes, at udkastet vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på vedtagelse.

• Indhold

Udkastet til budget for 2006 er på cirka € 66.000.000 (svarende til cirka 491 mio. kr.), hvilket stort set svarer til Europols budget for 2005 (som var på € 66.400.000).

Ud af beløbet på € 66.000.000 udgør medlemsstaternes bidrag € 51.957.000, mens det resterende beløb dækkes af betalinger fra værtslandet (Holland) og overskud overført fra budgetåret 2004.

Det danske bidrag til Europols budget for 2006 vil udgøre ca. 7,4 mio. kr.

Det skal bemærkes, at udkastet til Europols budget for 2006 overstiger det forudsete beløb i 5 års planen for 2005-2009 med 90.000 euro. Det skyldes møderne i Police Chiefs Task Force, der nu foregår i Europol-regi, hvilket ikke var forudset ved planens udarbejdelse.

- **Gældende dansk ret**

Udkastet til Europols budget for 2006 har ingen relevans i forhold til dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Udkastet har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Danmarks bidrag til Europols budget for 2006 afholdes af Rigspolitichefen inden for de bevillingsmæssige rammer.

- **Høring**

Udkastet har ikke været sendt i høring.

- **Nærhedsprincippet**

Udkastet rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til udkastet.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side vil man se positivt på udkastet til Europols budget for 2006.

- **Europa-Parlamentet**

Udkastet til Europols budget for 2006 har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Samarbejdsaftale mellem Europol og Kroatien om udveksling af personoplysninger

Nyt notat.

Resumé

Europols direktør har efter bemyndigelse fra Rådet forhandlet et udkast til samarbejdsaftale mellem Europol og Kroatien på plads. Aftaleudkastet svarer i det væsentligste til de tidligere indgåede aftaler med tredjelande. Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og det har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side kan man støtte en godkendelse af forslaget.

6. Baggrund

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgårelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med.

Det fremgår endvidere af artikel 2, stk. 3, at Europols direktør efter at have konsulteret Styrelsesrådet og efter Rådets godkendelse kan indlede forhandlinger om samarbejdsaftaler med tredjelande og eksterne organisationer. Sådanne aftaler kan først indgås, efter at Rådet med enstemmighed har godkendt disse.

Rådet har desuden ved to rådsafgårelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999 fastsat nærmere regler for Europols videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer samt for Europols modtagelse af information fra tredjeparter.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række eksterne organisationer og tredjelande. Ved Rådets afgørelse af 13. juni 2002 blev denne række af lande og organisationer udvidet med bl.a. Kroatien.

Rådets afgørelse angiver de nærmere betingelser for denne bemyndigelse, herunder at eventuelle bestemmelser i aftalerne om udveksling af oplysninger skal være i overensstemmelse med reglerne i Europol-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne i tilknytning hertil.

For så vidt angår udvekslingen af personoplysninger er det i rådsafgørelsen fastsat, at forhandlinger med tredjelande og eksterne organisationer om videregivelse af personoplysninger først kan påbegyndes, når Rådet med enstemmighed på grundlag af en rapport fra Europol og efter høring af Styrelsesrådet og Den Fælles Kontrolinstans har konstateret, at der ikke er hindringer for at påbegynde sådanne forhandlinger.

Det følger af Rådets afgørelse af 12. marts 1999 om regler for videregivelse af personlige oplysninger fra Europol til tredjelande og eksterne organisationer, at Rådet ved vurderingen af, om Europol bør indlede forhandlinger om videregivelse af personlige oplysninger i forhold til et tredjeland eller en ekstern organisation, skal tage lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i det pågældende tredjeland eller den pågældende eksterne organisation i betragtning.

I en rådserklæring, der blev opnået enighed om i forbindelse med vedtagelsen af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om indledning af forhandlinger mellem Europol og tredjelande samt eksterne organisationer, opfordres Europol til at udarbejde og forelægge rapporter for Rådet om lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i de tredjelande og eksterne organisationer, der er nævnt i rådsafgørelsen.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25. oktober 2004 traf Rådet beslutning om, at Europols direktør kunne indlede forhandlinger om en samarbejdsaftale mellem Europol og Kroatien.

Det forventes, at et udkast til samarbejdsaftale mellem Europol og Kroatien vil blive forelagt for Rådet (retlige og indre anliggender) på mødet den 14. april 2004 med henblik på godkendelse.

- **Indhold**

Aftaleudkastet svarer i det væsentligste til de aftaler Europol tidligere har indgået med en række tredjelande.

Det fremgår bl.a. af aftaleudkastet, at der vil kunne udveksles forbindelsesofficerer mellem Europol og Kroatien.

Aftaleudkastet indeholder endvidere bestemmelser om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Kroatien, ligesom aftaleudkastet behandler spørgsmålet om sikkerhedsforanstaltninger vedrørende brugen af disse data.

Reglerne i aftaleudkastet om videregivelse af personoplysninger bygger på reglerne i Europol-konventionen samt Rådets ovennævnte afgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999.

Det følger i øvrigt af Europol-konventionen, at hvis Europol har modtaget oplysninger fra et medlemsland, må Europol kun videregive oplysningerne til Kroatien, hvis det pågældende medlemsland giver samtykke hertil.

Aftaleudkastet indeholder tillige bestemmelser om Europols modtagelse af oplysninger fra Kroatien.

Endelig indeholder aftaleudkastet bestemmelser om sletning af oplysninger m.v., ligesom aftaleudkastet indeholder bestemmelser om opsigelse og ikrafttræden.

Aftaleudkastet har været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, der er nedsat i henhold til Europol-konventionen, og hvor Datatilsynet er repræsenteret.

- **Gældende dansk ret**

Udkastet har ingen betydning for dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Udkastet har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Der er ikke foretaget høring i anledning af aftaleudkastet.

- **Nærhedsprincippet**

Udkastet ses ikke at berøre subsidiaritetsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til aftaleudkastet.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side vil man kunne godkende udkastet.

- **Europa-Parlamentet**

Udkastet til samarbejdsaftalen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Rådets afgørelse om indledning af forhandlinger om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Kroatien blev forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25.-26. oktober 2004 forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering.

Dagsordenspunkt 11: Aktivitetsrapport for Den Fælles Kontrolinstans for Europol (oktober 2002 til oktober 2004)

Nyt notat.

Resumé

Den Fælles Kontrolinstans udarbejder regelmæssigt en beretning om sin virksomhed i form af en aktivitetsrapport. Rapporten indeholder en beskrivelse af de opgaver, som kontrolinstansen varetager, og en beskrivelse af det arbejde, kontrolinstansen har udført i perioden. Den Fælles Kontrolinstans har udarbejdet en aktivitetsrapport for sin virksomhed fra oktober 2002 til oktober 2004. Aktivitetsrapporten forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på, at Rådet noterer sig indholdet. Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, og det har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side kan man støtte, at Rådet noterer sig aktivitetsrapporten.

7. Baggrund

Den Fælles Kontrolinstans er oprettet i medfør af Europolkonventionens artikel 24. Den Fælles Kontrolinstans er uafhængig af Europol og har til opgave i overensstemmelse med Europolkonvention at overvåge Europolis virksomhed for at sikre, at registrerede personers rettigheder ikke krænkes ved lagring, behandling og anvendelse af oplysninger, som Europol er i besiddelse af. Den Fælles Kontrolinstans kontrollerer endvidere lovligheden af videregivelsen af oplysninger, som stammer fra Europol. Den Fælles Kontrolinstans består af medlemmer eller repræsentanter for de nationale kontrolinstanser (datatilsyn).

Den Fælles Kontrolinstans har også kompetence til at undersøge anvendelses- og fortolkningsproblemer, der måtte opstå i tilknytning til Europolis arbejde med at behandle og anvende personoplysninger, til at undersøge problemer, der måtte opstå i forbindelse med den uafhængige kontrol, som medlemsstaternes nationale kontrolinstanser har foretaget, eller i forbindelse med registrerede personers udøvelse af egenaces samt til at udarbejde harmoniserede forslag med henblik på fælles løsninger af foreliggende problemer.

Enhver kan anmode Den Fælles Kontrolinstans om at undersøge, om de oplysninger om vedkommende, som Europol er i besiddelse af, er lagret og indsamlet samt behandles og anvendes på lovlig vis.

Den Fælles Kontrolinstans udarbejder regelmæssigt en beretning om sin virksomhed. Beretningen sendes til Rådet efter proceduren i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union. Inden da får Europolis Styrelsesråd lejlighed til at afgive en udtalelse, som vedlægges beretningen.

Den Fælles Kontrolinstans har udarbejdet en aktivitetsrapport for sin virksomhed fra oktober 2002 til oktober 2004. Aktivitetsrapporten forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 med henblik på, at Rådet noterer sig indholdet.

- **Indhold**

Aktivitetsrapporten indeholder en beskrivelse af de opgaver, som kontrolinstansen varetager. Desuden indeholder rapporten beskrivelser af det arbejde, kontrolinstansen har udført i perioden. Endelig indeholder aktivitetsrapporten en gengivelse af kontrolinstansens væsentligste udtalelser, samt en gengivelse af de regler som finder anvendelse for kontrolinstansen.

Desuden kan det nævnes, at der i rapporten bl.a. er en beskrivelse af den aftale om informationsudveksling, som blev indgået mellem Europol og USA i kølvandet på begivenhederne den 11. september 2001. Endvidere beskriver rapporten arbejdet med at integrere de nye medlemmer i arbejdet for databeskyttelse, og endelig formulerer rapporten de væsentligste mål for kontrolinstansen i den kommende toårs periode.

- **Gældende dansk ret**

Rapporten har ikke betydning for dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Rapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

- **Høring**

Rapporten har ikke været i høring.

- **Nærhedsprincippet**

Rapporten rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om medlemslandenes holdninger til rapporten.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side kan man tilslutte sig, at Rådet noterer sig rapporten.

- **Europa-Parlamentet**

Rapporten har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Rapporten har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 12: Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget til rådsafgørelse har til formål at styrke beskyttelsen af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri i henhold til en Genève-konvention fra 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri (som er ratificeret af Danmark). Forslaget vurderes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget vurderes endvidere ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, og det vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget er fremsat af Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien og Storbritannien. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side ser man positivt på forslaget til rådsafgørelse.

1. Indledning

Siden vedtagelsen af forordning nr. 974/98 af 3. maj 1998 om indførelse af euroen er der på EU-plan vedtaget en række rammeafgørelser, rådsafgørelser og resolutioner med henblik på at sikre, at der findes passende sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, til at modvirke efterligning og forfalskning af eurosedler og euromønter.

Senest har Rådet (retlige og indre anliggender) i december 2001 vedtaget en afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri (2001/887/RIA) samt en rammeafgørelse om ændring af en tidligere rammeafgørelse (af 29. maj 2000). Ved de nævnte instrumenter blev der fastsat bestemmelser om dels undersøgelse af mønter og sedler, videresendelse af resultatet af disse undersøgelser samt underretningspligt i forhold til Europol, dels gentagelsesvirkning af straffedomme for falskmøntneri.

I Haag-programmet til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 4.-5. november 2004 (pkt. 2.3.), opfordres medlemsstaterne til at udpege Europol som EU's centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri efter bestemmelsen i Genève-konventionen af 1929.

På denne baggrund har Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien og Storbritannien fremlagt et forslag til rådsafgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol til centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri.

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 30, stk. 1, litra c (om fremme af forbindelsesordninger mellem embedsmænd inden for anklagemyndighed og efterforskning med særligt kendskab til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, i tæt samarbejde med Europol) og artikel 34 stk. 2, litra c (om vedtagelse af afgørelser, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser).

Formandskabet forventes på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 at lægge op til, at der i Rådet opnås enighed om forslaget til rådsafgørelse med henblik på senere vedtagelse heraf.

2. Baggrund og indhold

2.1. Ved Genève-konventionen af 20. april 1929 til bekæmpelse af falskmøntneri er der fastsat en række bestemmelser om bl.a., hvilke handlinger i forbindelse med falskmøntneri, som skal være strafbare, og om forbedret samarbejde omkring udveksling af oplysninger om falskmøntneri mellem de kontraherende parter.

Konventionen er ratificeret af de femten ”gamle” EU-medlemsstater og af en række af de ”nye” EU-medlemsstater.

For så vidt angår samarbejdet omkring udveksling af oplysninger om falskmøntneri, følger det bl.a. af konventionen (artikel 12), at de kontraherende parter skal samle efterforskningen af falskmøntneri i et centralkontor, som skal stå i nær forbindelse med politimyndighederne og de seddeludstedende institutioner i det pågældende land samt de andres landes centralkontorer.

Det følger videre af konventionen (artikel 13), at kommunikation vedrørende falskmøntneri skal foregå direkte mellem de enkelte landes centralkontorer.

Centralkontorerne forpligtes efter konventionen (artikel 14) bl.a. til at fremsende nødvendige oplysninger om nye emissioner af penge samt tilbagekaldelse og forældelse af penge i deres eget land til de andre landes centralkontorer. Endvidere skal

centralkontorerne underrette centralkontorerne i udlandet om opdagelse af falske penge, ledsaget af en teknisk beskrivelse af forfalskningen eller en fotografisk gengivelse heraf. Centralkontorerne vil desuden skulle informere om pågående efterforskninger, strafforfølgninger mv. af falskmøntneri.

Endelig kan det nævnes, at centralkontorerne som repræsentanter for de kontraherende parter fra tid til anden skal afholde konferencer om falskmøntneri (konventionens artikel 15).

2.2. Den fælles europæiske politienhed (Europol), som blev oprettet ved Europol-konventionen af 26. juli 1995, har til formål at forbedre effektiviteten hos medlemsstaternes kompetente myndigheder og disses samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet.

Euopols kompetenceområde omfatter en række former for grov international kriminalitet, herunder bl.a. falskmøntneri og andre former for forfalskning af betalingsmidler, herunder euro-falskmøntneri.

2.3. Som nævnt ovenfor under pkt. 1 har Rådet (retlige og indre anliggender) bl.a. vedtaget en rådsafgørelse (af 6. december 2001) om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri.

Rådsafgørelsen fastsætter bl.a., at medlemsstaterne skal sikre, at resultaterne af de undersøgelser, som de nationale analysecentre udfører efter rådsafgørelsen, meddeles Europol efter bestemmelserne i Europol-konventionen.

Af rådsafgørelsen følger endvidere, at medlemsstaterne skal sikre, at de nationale centralkontorer, som er omhandlet i Genève-konventionens artikel 12, i overensstemmelse med Europol-konventionen meddeler Europol centraliserede oplysninger om efterforskning af falskmøntneri og strafbare handlinger, der vedrører falskmøntneri i forbindelse med euroen, herunder oplysninger fra tredjelande. Medlemsstaterne og Europol samarbejder efter rådsafgørelsen om at bestemme, hvilke oplysninger der skal meddeles. Oplysningerne skal mindst omfatte identifikation af de involverede personer, identifikation af de strafbare handlinger, de nærmere omstændigheder ved afsløringen af de strafbare handlinger, beslaglæggelsen og forbindelser til andre sager.

2.4. Med henblik på at styrke samarbejdet omkring beskyttelse af euroen mod falskmøntneri har en række medlemslande (Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien og Storbritannien) som nævnt ovenfor fremlagt et forslag til en rådsafgørelse om udpegning af Europol til centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri. Om baggrunden herfor er der bl.a. anført følgende i den begrundelse, som ledsager forslaget:

”Siden midten af 2002 er der konstateret en betydelig stigning i mængden af falske euro i medlemsstaterne..... Euroens anvendelse som valuta både i og uden for eurozonen gør den særlig attraktiv for falskmøntnere. Det stigende antal tilfælde afspejler den trussel, falskmøntneri udgør mod den nye fælles valuta.

De medlemsstater, som er kontraherende parter i den internationale konvention til bekæmpelse af falskmøntneri (Genève-konventionen af 1929), har hver især etableret et centralkontor i henhold til konventionens bestemmelser.....

I henhold til artikel 2 i Europol-konventionen er Europol også ansvarlig for bekæmpelse af falskmøntneri og andre former for forfalskning af betalingsmidler. Der er imidlertid en kommunikationsbrist, idet medlemsstaterne faktisk ikke forsyner Europol med alle oplysninger om euro-falskmøntneri. Desuden er der endnu ikke udpeget kontaktpunkter i de tredjelande, hvor der er fundet falske euro-sedler.

Hvis Europol udpeges som centralkontor i Den Europæiske Unions medlemsstater i henhold til artikel 12 i Genève-konventionen af 1929, vil det sikre, at Europol modtager alle oplysninger direkte fra medlemsstaterne og tredjelande (der også vil skulle fremsende oplysninger til Europol som centralkontor). Det vil forbedre Euopols informationsanalyser. Det vil være en fordel for tredjelande at have ét centralt kontaktpunkt, for udveksling af oplysninger om euro-falskmøntneri i stedet for de nuværende 18. Tredjelandene vil også kunne drage nytte af analyserne, idet de i princippet også vil få tilsendt analyseresultaterne.

De medlemsstater, som ikke allerede er kontraherende part i Genève-konventionen, tiltræder den. Ved tiltrædelsen skal de i henhold til artikel 1, stk. 2, i [forslaget] til rådsafgørelse også udpege Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri i overensstemmelse med første afsnit i Genève-konventionens artikel 12 og fremsætte den erklæring, der findes i bilaget til [forslaget til] Rådets afgørelse.”

I overensstemmelse hermed indeholder forslaget i artikel 1 en bestemmelse, som fastsætter, at for de medlemsstater, herunder Danmark, som allerede er kontraherende

part i Genève-konventionen, skal Europol – i henhold til en erklæring, som er medtaget som bilag til forslaget – fungere som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri.

Samtidig fastslås det i bestemmelsen, at de nationale centralkontorer fortsat har kompetence med hensyn til falskmøntneri i forbindelse med alle øvrige valutaer samt opgaver, der henhører under centralkontoret og ikke er uddelegeret til Europol i henhold til erklæringen.

For så vidt angår de medlemsstater, der endnu ikke er kontraherende parter i Genève-konventionen, fastsætter forslaget, at disse medlemsstater skal tiltræde Genève-konventionen og i den forbindelse udpege Europol til centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri.

For at sikre, at de kontraherende parter i Genève-konventionen gøres bekendt med udpegelsen af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri, skal regeringerne i medlemsstaterne i forbindelse med udstedelsen af den nævnte erklæring bemyndige Tysklands repræsentant til at videresende erklæringerne til FN's generalsekretær.

Den erklæring, som medlemsstaterne forpligtes til at udstede, vil indebære, at Europol – inden for rammerne af sin virksomhed efter Europol-konventionen – i egenskab af centralkontor for euro-falskmøntneri *vil skulle varetage en række af de opgaver, som hidtil har været varetaget af medlemsstaternes nationale centralkontorer. Af erklæringen følger bl.a., at informationer om euro-falskmøntneri fremover i første række skal tilgå Europol, som – i overensstemmelse med Europol-konventionen – samler og behandler disse oplysninger med henblik på at lette efterforskning, forebyggelse og bekæmpelse af euro-falskmøntneri. Europol skal – efter erklæringen – straks fremsende modtagne oplysninger til EU-medlemsstaternes nationale centralkontorer.*

Der henvises i øvrigt nærmere til forslaget og den ledsagende begrundelse.

3. Gældende dansk ret

3.1. Ved lov nr. 415 af 10. juni 1997 blev konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) gennemført i dansk ret. Loven bestemmer, at Europol-konventionen gælder her i landet, jf. lovens § 1, stk. 1.

Af bemærkningerne til loven fremgår det, at bestemmelsen indebærer, at Rigspolitehøved og forbindelsesofficererne får hjemmel til at videregive fortrolige oplysninger til brug for Europols

edb-baserede databaser (informationssystemet, analysedatabaserne og indekssystemet) i overensstemmelse med reglerne i konventionen, jf. herved navnlig konventionens artikel 4. Det fremgår endvidere, at Rigspolitechefen kan trække på Europol's registre i overensstemmelse med konventionens regler, jf. herved konventionens artikel 9-12.

Loven bestemmer endvidere, at Rigspolitechefen er den nationale enhed efter konventionens artikel 4, og at enhver forvaltningsmyndighed kan videregive oplysninger til Rigspolitechefen til brug for udførelsen af opgaver efter konventionen, jf. lovens § 2.

I medfør af lovens § 3 er Registertilsynet (nu Datatilsynet) den nationale kontrolinstans efter konventionens artikel 23.

I henhold til lovens § 6 har justitsministeren ved bekendtgørelse nr. 508 af 23. juni 1999 om ikrafttræden af lov om gennemførelse af Europol-konventionen bestemt, at loven træder i kraft den 1. juli 1999.

Det kan endelig nævnes, at der den 27. november 2003 er vedtaget en tillægsprotokol til Europol-konventionen (3. tillægsprotokol), hvorefter Europol – uden at dette berører Genève-konventionen og protokollen dertil – ligeledes skal fungere som EUs kontaktpunkt i forbindelse med tredjelande og organisationer med henblik på bekæmpelse af falske eurosedler og euromønter. Tillægsprotokollen, der i Danmark er gennemført ved lov nr. 1435 af 22. december 2004, er endnu ikke ratificeret af alle medlemsstaterne og er således ikke trådt i kraft. I overensstemmelse hermed følger det af lovens § 3, at justitsministeren fastsætter tidspunkt for ændringslovens ikrafttræden.

3.2. Danmark ratificerede den 5. februar 1931 Genève-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri med tilhørende protokol af samme dato, jf. herved bekendtgørelse nr. 252 af 17. oktober 1931.

Som tidligere nævnt skal der i henhold til artikel 12 i Genève-konventionen udpeges et centralt kontor, hvor oplysninger vedrørende falskmøntneri samles. I Danmark fungerer Rigspolitechefen, Politiafdelingen, Kriminalteknisk Afdeling, som centralt kontor.

Efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold, herunder af sager om falskmøntneri, sker i de enkelte politikredse. De kriminaltekniske undersøgelser af falske penge foretages imidlertid centralt af Kriminalteknisk Afdeling. Falske penge opbevares og registreres i Kriminalteknisk Afdeling, der tillige foretager en undersøgelse af fremstillingsmåde og anvendt materiale, ligesom der sammenholdes med tidligere sager.

Kriminalteknisk Afdeling varetager endvidere kontakten til Danmarks Nationalbank, der løbende holdes orienteret om bl.a. tekniske forhold.

Den kriminaltekniske erklæring, der udfærdiges i forbindelse med undersøgelsen af falske penge, sendes til den relevante politikreds tillige med en oversigt over eventuelt gerningssted og tidspunkt for en tilsvarende forfalskning her i landet. Der sker endvidere underretning af relevante internationale organisationer.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, og det vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslag til Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri har været sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Danmarks Nationalbank, Dansk Told- og Skatteforbund, Datatilsynet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Advokatrådet, Datatilsynet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Danmarks Nationalbank, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Rigsadvokaten og Rigspolitichefen.

Danmarks Nationalbank, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater og Rigspolitichefen har oplyst, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Rigsadvokaten har bemærket, at forpligtelsen i forslagens artikel 1, stk. 2, til – for de EU-medlemslande, der endnu ikke er kontraherende parter i Genevekonventionen – at tiltræde konventionen allerede følger af Rådets rammeafgørelse om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige og andre sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen.

Politidirektøren i København har udtalt sin støtte til forslaget.

Datatilsynet har anbefalet, at det tydeliggøres, hvilken database man i henhold til forslaget ønsker at oprette, samt at det præciseres, efter hvilket regelgrundlag Europol behandler, herunder videregiver oplysninger.

Datatilsynet har endvidere påpeget, at JSB Europol ikke vil være kompetent til at kontrollere Europol's videregivelse af informationer i tilfælde af, at databasen oprettes uden for Europol-konventionen, ligesom det i givet fald er uklart, hvordan persondatabeskyttelsen er reguleret. Datatilsynet anbefaler i den forbindelse, at det overvejes, om der er tilstrækkelig regulering af dette med den foreslåede rådsafgørelse.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget til rådsafgørelse, der som nævnt er fremsat af en række medlemsstater (Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien og Storbritannien), indeholder ikke nogen nærmere redegørelse for forholdet til nærhedsprincippet.

Som nævnt ovenfor har forslaget til formål at styrke bekæmpelsen af euro-falskmøntneri ved at udpege Europol som centralkontor på området i henhold til Genève-konventionen. Forslaget vurderes på denne baggrund ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Som nævnt ovenfor er forslaget til rådsafgørelse fremsat af Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien og Storbritannien.

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side ser man positivt på det fremlagte forslag til rådsafgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri ved udpegelse af Europol som centralkontor for bekæmpelse af euro-falskmøntneri.

Som nævnt er forslaget en opfølgning på Haag-programmet til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU, som blev vedtaget af det Europæiske Råd den 4.-5. november 2004, jf. ovenfor under pkt. 1.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg den 2. februar 2005.

Dagsordenspunkt 13: Rådets afgørelse om tilpasning af vederlag og tillæg for Europols ansatte

Nyt notat.

Resumé

Europols Styrelsesråd undersøger hvert år lønningsniveauet for Europols ansatte, herunder om en tilpasning af vederlagene er rimelig på baggrund af ændringer af leveomkostningerne. Der tages desuden hensyn til eventuelle ændringer af lønningerne for offentligt ansatte i medlemslandene samt behovet for nyansættelser i Europol. Formandskabet har på den baggrund stillet forslag om en forhøjelse af vederlaget på 0,2 % for perioden 1. juli 2004 til 1. juli 2005. Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget vurderes endvidere ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det ikke i sig selv vil have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om medlemsstaternes holdninger til forslaget. Fra dansk side har man ikke bemærkninger til forslaget.

8. Baggrund

I medfør af artikel 30, stk. 3, i Europol-konventionen fastlægges de nærmere enkeltheder vedrørende Europols personale i en vedtægt, som vedtages af Rådet med enstemmighed efter udtalelse fra Europols Styrelsesråd og efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Vedtægten for Europols personale blev vedtaget ved Rådets retsakt af 3. december 1998 og er offentliggjort i EF-tidende den 30. januar 1999. Vedtægten trådte i kraft den 1. januar 2000 og er senest ændret ved Rådets retsakt af 19. december 2002.

Bestemmelserne vedrørende Europols personale fremgår af afsnit II i vedtægten for Europols personale.

I medfør af vedtægtens artikel 44 undersøger Europols Styrelsesråd hvert år lønningsniveauet for Europols ansatte. Europols Styrelsesråd undersøger i den forbindelse, om en tilpasning af vederlagene er rimelige på baggrund af ændringer af leveomkostningerne. Der skal desuden tages særligt hensyn til eventuelle ændringer af lønningerne for offentligt ansatte i medlemslandene samt behovet for nyansættelser i Europol.

Det luxembourgiske formandskab har på den baggrund fremlagt et udkast til Rådets afgørelse om en ændring af vedtægten for Europols personale med henblik på en justering af Europol-ansattes vederlag og tillæg for perioden 1. juli 2004 – 1. juli 2005.

Retsgrundlaget for de fremlagte forslag er artikel 44 i vedtægten for Europols personale, hvorefter Rådet efter proceduren i afsnit VI i TEU på forslag af Europols Styrelsesråd træffer afgørelse om tilpasning af Europol-ansattes vederlag og tillæg.

- **Indhold**

Nationale eksperter har gennemført undersøgelsen af Europol-ansattes vederlag og tillæg. På baggrund af undersøgelsen, der omfatter en vurdering af leveomkostningerne i Nederlandene og ændringerne af lønningerne for de offentligt ansatte i medlemsstaterne, har eksperterne indstillet til Europols Styrelsesråd, at vederlag og tillæg for Europols ansatte forhøjes med 0,2 % for perioden 1. juli 2004 - 1. juli 2005. Europols Styrelsesråd har tilsluttet sig eksperternes vurdering og i lyset heraf besluttet at indstille til Rådet, at vederlag og tillæg for Europols ansatte forhøjes med 0,2 % for den nævnte periode.

Den foreslåede forhøjelse af Europol-ansattes vederlag og tillæg med 0,2 % for perioden 1. juli 2004 – 1. juli 2005 vil omfatte henholdsvis grundløn (artikel 45), arbejdsløshedsunderstøttelse (artikel 59) og fødselsydelse (artikel 60) samt bestemmelserne i vedtægtens bilag 5 vedrørende fritidstillæg, udlandstillæg, huslejetillæg og godtgørelse af hjemrejsudgifter.

Det bemærkes, at den finansielle tilpasning af Europol-ansattes vederlag og tillæg ikke vil ændre ved, at vederlags- og tillægsniveauet i Europol fortsat er betydeligt lavere end niveauet for ansatte i EU's institutioner og organer.

- **Gældende dansk ret**

Forslaget har ingen betydning i forhold til gældende dansk ret.

- **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, og det har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Det bemærkes herved, at de udgifter, der vil være forbundet med de nævnte justeringer af Europols ansattes vederlag og tillæg, vil blive afholdt inden for rammerne af allerede vedtagne budgetter for de pågældende år.

- **Høring**

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget.

- **Nærhedsprincippet**

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

- **Andre landes kendte holdninger**

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om medlemslandenes holdninger til forslaget.

- **Foreløbig generel dansk holdning**

Fra dansk side har man ikke bemærkninger til forslaget.

- **Europa-Parlamentet**

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

- **Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde**

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

- **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg**

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 14: Oversigt over kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS

Nyt notat.

Resumé

Af oversigten, der i medfør af Schengen-konventionens artikel 101, stk. 4, forventes fremlagt på rådsmødet, fremgår det, hvilke myndigheder i Schengen-landene der har adgang til direkte søgning i Schengen-informationssystemet (SIS). Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen, som heller ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man positiv over for den fremlagte oversigt over kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS.

1. Baggrund

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengen-konventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS). Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Bestemmelserne vedrørende SIS findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). SIS består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Efter artikel 101, stk. 4, i Schengen-konventionen indgiver hver kontraherende part til Eksekutivkomitéen (nu Rådet) en liste over, hvilke kompetente myndigheder der har tilladelse til direkte søgning i SIS. For hver myndighed på denne liste skal det angives, hvilke oplysninger den må søge og til hvilke formål.

På grundlag af bidrag fra Schengen-landene er der udarbejdet en samlet oversigt over myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS. Oversigten forventes forelagt til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005.

2. Indhold

Oversigten over de kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS er udarbejdet på grundlag af bidrag fra hvert af de lande, der er tilsluttet Schengen-informationssystemet.

Efter artikel 101, stk. 1, i Schengen-konventionen er adgang til oplysningerne i Schengen-informationssystemet samt ret til direkte søgning i disse oplysninger forbeholdt myndigheder med ansvar for grænsekontrol, anden politi- og toldkontrol inde i landet samt samordning heraf. Endvidere følger det af Schengen-konventionens artikel 101, stk. 2, at myndigheder med ansvar for udstedelse af visum, centrale myndigheder med ansvar for behandling af visumansøgninger samt myndigheder med ansvar for udstedelse af opholdstilladelser og forvaltning af udlændingelovgivningen har adgang til de oplysninger, der er optaget i systemet efter Schengen-konventionens artikel 96.

I Danmark har politiet i henhold til Schengen-konventionens artikel 101, stk. 1, adgang til de kategorier af oplysninger, der er indlagt i SIS efter artikel 95, 96, 97, 98, 99, stk. 2 og 3, samt 100. Udlændingestyrelsen, Integrationsministeriet og Udenrigsministeriets visumudstedende repræsentationer har i henhold til Schengen-konventionens artikel 101, stk. 2, adgang til de oplysninger, der er indlagt i SIS efter artikel 96.

3. Gældende dansk ret

Der findes ikke dansk lovgivning af relevans for sagen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for den fremlagte oversigt over kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Oversigten over kompetente myndigheder, der har adgang til direkte søgning i SIS, har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.